

KUUROJEN LEHTI

N:o 11
1977

Tidskrift för döva

KUUROJEN LIITTO r.y.

Perustettu 1905

Puheenjohtaja vesihal-
lintoneuvos Runo Savisaari,
Riistapolku 1 C 29, 02120 Es-
poo 12, puh. 90-462 755

Keskustoimisto, Espoo
Katuosoite: Maapallonkuja 1,
Kuitinmäki. Postiosoite: PL 4,
02211 Espoo 21. Puh. 90-882 155
/vaihe.

Toiminnanjohtaja
Liisa Kauppinen

Tiedotussihteeri
Raili Ojala

**Johtava sosiaalioh-
jaaja** Marjaana Suosalmi.

Talouspäällikkö
v.t. Kaijeli Pekkala

**Viittomakieli-
sihteeri**
Antti Vanne

Markkinointisihteeri
Marja Syvänen

Järjestösihteeri
Esko Sänkinen

**Uudenmaan läänin
sosiaaliohjaaja** Aira-
Liisa Roiha

Toimipisteet:
Kurssikeskus Malminharju
19240 Koskenmylly, puh. 910-
845 196

Kuurojen sosiaaliohjaajat:
Itä-Suomi
Irma Rönkkö, Lönnrotinkatu 5
as. 1, 70500 Kuopio 50, puh.
971-113 881.

Kymen lääni
Raija Tolvanen, Mäenpääntie

22, 45700 Kuusankoski, puh.
951-48 918. Vastaanotto
1.12. 1977 alkaen maanantaisin
klo 9—14 ja 17—18.

Lapin lääni
Marketta Silvola, Korkalon-
katu 13, 96100 Rovaniemi 10,
puh. 991-12 134

Oulun lääni
Valde Räisänen, Sauvojentie 6
B 9, 90560 Oulu 56, puh. 981-
342 570

Pohjois-Karjalan lääni
Seppo Mertanen, Kauppakatu
38 D, 80100 Joensuu 10, puh.
973-26 068

Turun ja Porin lääni
Marjatta Wiitanen, 31560 Kau-
nela, puh. 921-766 648

Vaasan lääni
Carita Jakobsson, Kirkkopuis-
tikko 29 A 31, 65100 Vaasa 10,
puh. 961-13 775

Kuurojen Lehti Tidskrift för Döva

ISSN 0355-5143

82. vuosikerta 1977

N:o 11

**Toimitus
Expedition**

PL 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 917-24 289

**Julkaisija
Utgivare**

Kuurojen Liitto r.y.
Dövas Förbund r.f.
PL 4
02211 Espoo 21
Puh. 90-882 155

**Päätoimittaja
Huvudredaktör**

Runo Savisaari
Riistapolku 1
02120 Espoo 12
Puh. 90-462 755

**Toimitussihteeri
Red.sekr.**

Jarmo Narmala
PL 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 917-24 289

**Ruotsink. osaston toimittaja
Svenskspr.red.**

Rea Stadius
Kauppialantie 9
00320 Helsinki 32
Puh. 90-576 788

**Toimituskunta
Redaktionskommitté**

Aura Ahlbäck ja Raili Ojala

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 40,—, ulkomaille 45,—
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500,—; 1/2 siv. 300,—;
1/4 siv. 175,—; 1/8 siv. 100,—.

Kuolinilmoitukset ja järjestöil-
moitukset muualla kuin järjes-
töpalstalla 20 penniä pmm.

Kaikki maksut postisiirtotilille
6825-9.

Malminharjulla tapahtuu

Järjestökurssi 3—4.12. 1977

Jatkokurssi puheenjohtajille ja sihteereille. Tietoutta mm. toiminta-suunnitelman ja talousarvion laatimisesta, avustusten saantimahdollisuudesta ja anomisesta yms. Rahastonhoitajille ohjausta kirjanpidossa, tilinavauksessa ja päätöksessä. Kurssi alkaa 3. 12. klo 12. Kurssimaksu 75 mk, johon sisältyy täysihoito. Ilmoittautumiset liiton toimistoon os. PL 4, 02211 Espoo 21, puh. 90-882 155 28. 11. 77 mennessä. Rahastonhoitajat huom. Tilikirjat ja tositteet mukaan.

Malminharjun pikku- joulu 4.12. 1977 klo 19

Jouluaiheisesta ohjelmasta huolehtii ohjelmaryhmä. Pääsymaksu 30 mk, johon sisältyy riisipuuro ja kah-

vi. Majoitusta haluavien on tehtävä ilmoittautuminen suoraan Malminharjulle.

Joulu Malminharjussa

Jouluna Malminharju on avoinna joulunvietäjiä ja kävijöitä varten. Joulupaketti 24—26.12. johon sisältyy jouluaiheista ohjelmaa, saunominen, hyvät jouluruuat maksaa 250 mk/henk. Malminharjulle voi pistäytyä lyhyemmäksi ajaksi.

Uusi vuosi Malminharjussa

31.12. klo 19 uudenvuodenvastaanottajaiset. Pääsymaksu 20 mk johon sisältyy iltapala. Uudenvuoden paketti 31. 11. — 1. 1. maksaa 170 mk. Hintaan sisältyy täysihoidon lisäksi pääsy uudenvuodenvalvojiin.

Talvilomaviikko 1—6.1. 1978

Halukkailla on mahdollisuus talvilomailuun Malminharjulla viikon aikana.

Malminharjun talvipäivät 7—8.1. 1978

Kaikenikäisille tarkoitettu reipas-henkinen tilaisuus. Lapsille omaa ohjelmaa.

Kansikuva: Amerikkalainen kuuro näyttelijä Bernard Bragg vetämässä teatteriseminaaria Malminharjussa 1. 10. 1977.

Kuurojen Liiton nuorisotyön uudistaminen

Nuorisotyö on aina kuulunut Kuurojen Liiton toiminnan piiriin. Alussa nuorisotyötä tehtiin liiton jäsenyhdistyksissä muun toiminnan yhteydessä. 1940-luvulla perustettiin ensimmäiset nuortenkerhot yhdistyksen alaosa-toiksi ja kymmenisen vuotta myöhemmin liitto ryhtyi järjestämään suoraan nuoriin kohdistuvaa toimintaa, kursseja, kulttuuripäiviä, leirejä yms. Toimintaa johti alussa nuorisotoimikunta, joka myöhemmin muutettiin nuoriso-osastoksi ja samalla toimintaa laajennettiin ja koordinoitiin.

Kehittyvä yhteiskunta asettaa kuitenkin aina uusia vaatimuksia Kuurojen Liiton toiminnalle, niin myös nuorisotyölle. Osa nuorista on edelleen tämän toiminnan ulkopuolella ja varhaisnuorisotyö on varsinaisesti järjestämättä. Mahdollisuus varhaisnuorisotyöhön on kuurojen kohdalla vain koulujen piirissä ja kunnallisissa kouluissa, joissa oppilaat koulutuntien päätyttyä kuljetetaan kotiin, nuorisotyön järjestäminen on ongelmallista. Nämä haasteet, vaatimukset ja ongelmat on huomioitu ja nuorisotyön tehostamiseksi ja ulottamiseksi kaikkia kuuroja nuoria koskevaksi on laadittu nuorisotyön uudistusehdotus.

Ehdotuksessa johto-organisaatiota supistetaan. Nuoriso-osaston johtokuntaan tulisi 5—6 jäsentä ja työryhmään, joka varsinaisesti vastaa toiminnan suunnittelusta ja käytännön toimenpiteistä kuuluisi 3 jäsentä, joista 2 on liiton toimihenkilöitä. Johtokunnan ja työryhmän sihteerinä toimisi liiton toimihenkilö. Liiton tavoitteena on saada tehtävään päätoiminen nuorisosihteeri, joka hoitaisi myös kulttuurisihteerin tehtäviä, mikäli aikaa riittää.

Nuortenkerhojen ja kuulovammaisten koulujen oppilaskuntien tueksi koulutetaan tukihenkilöitä; kuurojen yhdistystoiminnassa mukana olevia nuoria, sosiaaliohjaajia ja myös kuntien vapaa-ajan ohjaajia ja nuorisotyöntekijöitä. Koska viittomakielen taito on tässä tehtävässä välttämätön, voidaan tehtävään kouluttaa henkilöitä, joilla ennestään on viittomakielen taito, esim. kuurojen vanhempien kuulevia lapsia. Tukihenkilöiden tehtävänä on ensisijaisesti antaa virikkeitä, hoitaa suhteita viranomaisiin, tiedottaa, avustaa kirjallisissa tehtävissä ym.

Kaikkeen toimintaan tarvitaan aina rahaa ja nuorisotyön rahoitus on aina ollut vaikea ongelma. Tämä yritetään saada ratkaistuksi tutkimalla kaikkia mahdollisia rahoituslähteitä. Valtakunnallisesta nuorisotyöstä annettu valtionapulaki antanee eräitä mahdollisuuksia.

Nuorisotyön uudistusehdotus tulee esille Nuorisopäivillä Oulussa ja ehdotusta varmasti myös kritisoidaan, mutta toisaalta kokemus on osoittanut, että nykyisellä tavalla ei kannata jatkaa.

Juhla oli koonnut yleisöä salin täydeltä Keski-Suomesta ja eri puolilta maata.

''Kuuro kotiseutunsa yhteisössä''

Kuurojen Päivän pääjuhla Jyväskylässä

Kuurojen Päivän pääjuhlaa vietettiin tänä vuonna Keski-Suomen Kuurot r.y:n 70-vuotisjuhlan yhteydessä keskuseurakuntatalossa Jyväskylässä. Yhdistys oli ottanut järjestääkseen valtakunnallisen juhlan omien syntymäpäiväjuhlien yhteydessä. Paikalle oli kerääntynyt yksityisiä kuuroja ja kuurojenyhdistysten edustajia eri puolilta Suomea, linja-autolastillinen oululaisia kuuroja sekä runsaasti kuuroja ja kuurojen ystäviä eri puolilta Keski-Suomea.

Päivän aloitti jumalanpalvelus kaupunginkirkossa. Pastori Nykänen saarnassaan erittäin onnistuneesti toi ilmi vietettävän kuurojen päivän merkityksen ja sen kuinka kuurot ennen kaikkea ymmärtävät yhteyden merkityksen elämässään.

Juhlivan kuurojenyhdistyksen tervehdyksen vastaanoton jälkeen alkoi itse pääjuhla. Yhdistyksen puheenjohtaja Pentti Korhosen tervehdyssanojen jälkeen esitti kuurojen viittomakuoro Aleksis Kiven ''Suomenmaan'' ja V. A. Koskenniemen ''Vanhan syyslaulun''. Kuoroa johti Annikki Moilanen.

Kuurojen liiton puheenjohtaja Runo Savisaari totesi juhlapuheensa mm. seuraavaa: ''Kuurot jou-

tuvat pakosta olemaan suuressa määrin yhteiskunnan ulkopuolella. Heitä ei oteta tasavertaisesti huomioon. On kuitenkin syytä tarkastella mitä mahdollisuuksia on parantaa tilannetta ja mitä yhteiskunnan taholta on jo tehty. Kuurojen kuntouttamisen ajatus, integroiminen yhteiskuntaan on ajatuksena suurenmoinen ja mahtava. Ei tarvitse kuin viedä kuntoutus niin pitkälle, että kuurot ovat tasavertaisia kuulevien kanssa. Tarvitsee vain opettaa kuuroille kieli, puhe ja huuliolukutaito. Näillä kolmella selviää missä vain. Vaikeus on vain siinä, että kaikki nämä kolme taitoa jäävät normaalitapauksessa vajavaiksi siinä määrin, että niillä ei tule toimeen kuulevien yhteiskunnassa.''

Mielenkiintoisesti vesihallintoneuvos Savisaari myös puheensa alussa teki vertailuja siitä mitä kaikkea tavallinen kuuleva perhe voi harrastaa, mihin kaikkeen osallistua — ja toisaalta taas miten kuurojen on tulkittu puutteen takia vaikea saada osaansa edes yhteiskunnan tarjoamista palveluista.

Kuurojenyhdistysten merkityksestä Savisaari totesi: ''Kun kuulevien maailma yhteiskunnan kuntoutustoimenpiteistä huolimatta on

suureksi osaksi kuurojen ulottumattomissa, on käytäntö ja kokemus osoittanut, että kuurot ovat itse etsineet ulospääsytiensä. He ovat perustaneet aktiivisesti toimivia kuurojenyhdistyksiä. Sitä kautta teatteri, opiskelu ja monenlaiset harrastukset ovat mahdollisia myös heille. Yhdistys on heille turvallinen sosiaalinen ympäristö, toinen koti. Kuurojenyhdistys voi teoriansa korvata paljon siitä, mistä kuurot muuten jäävät osattomiksi, mutta monilla paikkakunnilla toiminta jää sekä taloudellisten että henkisten resurssien puuttuessa kovin vähäiseksi, eikä siten pysty täyttämään tarkoitustaan. Toimintaan myönnetään kyllä avustuksia kuntien toimesta, mutta nämä ovat useimmiten nimellistä laatua. Kuurojenyhdistyksiä pidetään samassa kategoriassa muiden yleishyödyllisten yhdistysten kanssa, mutta kuurojen kohdallaan on kysymys koko elämästä, eikä kuten useimpien muiden järjestöjen kohdalla jostakin lisäharrasteesta.''

Puheensa lopuksi Runo Savisaari totesi seuraavaa: ''Lopuksi saanen todeta, että Jyväskylällä on ollut keskimääräistä parempi onni, koska kuurojen yhdistystoiminnassa on ollut mukana lahjakkaita ja aktiivisesti toimivia kuuroja. Saanen myös antaa tunnustuksen sanan Jyväskylän kaupunkiseurakunnal-

Laulajatar Kerttu Weitonmäki esiintymässä.

Keski-Suomen kuurojenyhdistyksen viittomakuoro esiintyi Annikki Moilasen johdolla.

le, joka on monella tavalla näyttänyt mallia muille seurakunnille kuurojen työsaralla. Toivon, että kuurot voisivat tällä paikkakunnalla ja kaikkialla muualla maassamme entistä paremmin tuntea kotiseutunsa omakseen ja kokea elinympäristössään lämpöä ja rakkautta.''

Seuraavana esitti kuurosokea Anja Lehtola A. Pohjanpään runon ''Maan laulu'' viittomakielellä sekä laulajatar Kerttu Weitonmäki laulua Pirkko Marjamäen tulkitsessa viittomakielelle.

Sitten ohjelmassa oli odotettu vieras, kuuro näyttelijä Bernard Bragg Yhdysvalloista. Aluksi Bragg kertoi kokemuksiaan koulujoukoista. Hän on syntymästään saakka kuuro ja hänen vanhempansa ovat myös kuuroja. Viittomakieli on hänelle kotikieli. Hän totesi, että hän on toiminut koko ikänsä kuurojenopettajana. Hän aloitti jo 5-vuotiaana tulkiten viittomakielelle opettajan puheen toisille oppilaille, jotka eivät opettajan puheesta mitään ymmärtäneet. Samoin hän kertoi kuinka pettynyt hänen äitinsä oli koulun opetukseen, kun vanhempainillassa hän totesi, että ainoa mitä Bernard oli kahden viikon aikana koulussa oppinut oli k-kirjain. Koulua ei Bernard Bragg paljoa kiitellyt, vaan kaikesta oppimastaan hän kiitti vanhempiaan, jotka antoivat hänelle tietoja ja auttoivat kiinnostumaan asioista ympärillään.

Viittomakielestä Bernard Bragg totesi, että hän haluaa aina opetella

idean oli saanut kuuroilta lapsilta, joilla on vain visuaalinen kieli ilmaista itseään ja näkemäänsä.

Muistikuvia menneiltä vuosilta kertoilivat Eeva Ratavaara ja Elsa Närhi Kaisu Korhosen haastattellessa heitä. He kertoivat kuinka yhdistyksen toiminta oli hieman hiljaisempaa ja lamaannuksissa sodan aikana. Samoin he muistelivat entisiä opettajia, joilla oli tärkeä merkitys kuurojenyhdistyksen kehitysvaiheessa ja kuurojen sosiaalisen elämän ylläpitäjinä. Opettajat tavallisesti kutsuivat kuuroja luokseen kylään keskustelemaan asioista.

Juhlissa jaettiin myös kunniakirjoja ja ansiomerkkejä pitkään yhdistyksen toiminnassa mukanaolleen. Viime itsenäisyyspäivänä Tasavallan Presidentin myöntämät Valkoisen Ruusun Ritarikunnan mitalit annettiin juhlassa kuurojen diakonissa Aune Ihalaiselle Jyväskylästä ja Rauha Harjulle Kokkolasta. Kuurojen Liiton hopeisen ansiomerkin sai Eeva Ratavaara ja pronssiset ansiomerkit Inkeri Koskinen, Hugo Mäkinen ja Annikki Moilanen. Mitalien jaon suoritti Runo Savisaari Liisa Kauppinen avustamana.

Keski-Suomen Kuurot r.y:n kunniajäseniksi kutsuttiin Eeva Ratavaara ja Kaisu Korhonen. Kaisu Korhonen totesi heidän molempien puolesta, että heillä ei ole tarkoitus jäädä vielä eläkkeelle yhdistyksen toiminnasta, vaan muistaminen

Lauantaina vietettiin Keski-Suomen Kuurot r.y:n nuortenkerhon 30-vuotisjuhlaa. Juhlakahvilla vas. Kaisu Korhonen, Bernard Bragg ja Esko Sankinieni.

Uusi johtava sosiaaliohjaaja Kuurojen Liittoon

Olin täynnä toimittajan intoa ja tärkeyttä kun työnnyin pieneen toimistohuoneeseen, jonka löysin Kinkomaan sairaalan talousrakenuksesta. Huoneesta löysin työpöydän ääreltä Marjaana Suosalmen. Hän tuntee hyvin leikkiniimen NANNA.

Kuka on tämä Marjaana Suosalmi?

Hän on Kuurojen Liiton tuleva (tai jo oleva) johtava sosiaaliohjaaja. Hän aloitti työn liitossa 1.10.77.

Marjaana ei ole kuurojen lapsi. Hänen lapsuuteensa eivät ole kuurot mitenkään liittyneet. Hän on "löytänyt" kuurot myöhemmin.

Marjaana on 28 vuotias. Hän on syntynyt kauniissa Keski-Suomessa, Keuruulla. Lapsuutensa ajan hän on asunut Kymenlaaksossa, Inkeröissä. Siellä hän on käynyt myös koulunsa.

Opiskelut

Marjaana on opiskellut Jyväskylän yliopistossa erityispedagogiikkaa, yhteiskuntapolitiikkaa ja erityispedagogiikkaa. Hänellä on siis varsin vankka teoreettinen pohja, juuri sopivissa aineissa.

Opiskeluaikaan Marjaana toimi vapaa-ajan ohjaajana Jyväskylän kuulovikaistenkoulussa. Siellä hän aloitti sisupartioryhmän kokoontumiset ja kehitti sitä oppilaiden parissa. Siellä hän huomasi, että viittomakieli olisi opittava myös. Hän liittyi viittomapiiriin ja samalla hän innostui kuurojen

vain kannustaa jatkamaan työtä.

Viralliset tervehdykset juhlivalle yhdistykselle esittivät Keski-Suomen Lääninhallitus, Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän kaupunkiseurakunta ja Kuurojen Liitto.

Ennen yhteisesti viitottua ja laulettua Maamme-laulua esitti kuurojen ryhmä kuvaelmanomaisesti runon "Täytyy olla kuuro, että sen ymmärtää".

asialle. Hän itse väittää, että minä olisin hänen "oppiäitinsä" tällä alalla. En tiedä, mutta monta vuotta meidän katupuheemme ja kyläilyjen aiheet olivat kuuroissa ja heidän ongelmissaan. Vaihdoimme ajatuksia ja kerroimme kuulemaamme ja kokemaamme ja "paransimme kuurojen oloja" ja kiivailimme viittomakielen oikeutuksesta. (Se ei ollut silloin vielä pop.)

Marjaana sanoo, että tällöin hän sai "kipinän", joka on polttanut siitä saakka.

Työskentely kuurojen parissa

Yhden kesän Marjaana oli Englannissa kuurosokeiden koulun luokka-avustajana. Siellä hän sai toisen kipinän kuurosokeisiin. Avik tarjosi hyvän harjoittelukentän ja siellä Marjaana sanoi oppineensa viittomakieltä enemmän kuin minun oppilaanani. (Ei ole hyvä arvostus minulle.)

Kun hän osasi viittoa ja oli innokas tekemään työtä käytännössä, niin pyysin häntä sijaisekseni kesälomani ajaksi. Annoin hänelle ja kuuroille toivomuksen (vai kommento lienee ollut), että kaikki työt on tehtävä mitä eteen tulee eikä saa olla pinoa työtä kun palaan lomalta. Ainakin siinä minua oli toteltu. Minun on myönnettävä, etten koskaan ole tullut työhön lomalta niin tyhjän pöydän ääreen. Kaikki oli kunnossa ja tyytyväisyys oli molemmien puolista.

Työssä Kuulonhuoltoliitossa

Kolme vuotta sitten tarvitsi Kuulonhuoltoliitto työntekijää, joka ottaisi kuntouttaakseen kuurosokeita pikkulapsia. Marjaana valittiin tähän vaativaan tehtävään ja hän on hoitanut sitä työtä siihen saakka kun tuli Kuurojen Liittoon. Näin Marjaana tuntee melko laajasti kuurojen kysymyksiä. Hän on tutustunut laajasti alan kysymyksiin sekä kotimaassa että ulkomailla. Näin kuurojen ongelmakenttä on Marjaanalle melko tuttu.

Marjaana Suosalmi

Mikä tuntuu vaikealle muuttaessasi työpaikkaa?

"Tuntuu ikävältä jättää lapset ja kodit, joiden piirissä olen työtä tehnyt kolme vuotta. Jyväskylän vaihtaminen Helsinkiin kotikaupunkina on myös haikeaa. Jään myös ikävöimään hyviä työtovereita erikoisesti Foniatrian osaston henkilökuntaa Kinkomaalla. Sieltä olen saanut paljon tukea työssäni. Ei ollut myöskään helppoa lähteä Kuulonhuoltoliitosta, sillä siinäkin liitossa oli kiva työskennellä. Lohtua tuo se, että yhteistyö jatkuu, vaikkakin vähän eri vinkkelistä, tuumii Marjaana.

Mitä Sinä aiot tehdä Kuurojen Liitossa johtavan sosiaaliohjaajan paikalla?

"Seuratessani Sinua, "oppiäitini" ja työskentelyäsi edeltäjänäni, olen saanut sellaisen kuvan, että työhöni kuuluu sosiaaliohjaajien työn kehittäminen yhdessä heidän kanssaan. Samalla toivon voivani olla heidän edustajansa liittoon päin. Näin työ on sellainen yhdysmiehen työ.

Toisaalta työ lienee kuurojen sosiaalisen aseman kartoittaminen ja siinä epäkohtien korjaaminen. Tämä tapahtuu pitämällä yhteyttä eri viranomaisiin ja osallistumalla muiden vammaisjärjestöjen toimintaan lähinnä seminaareihin ja kokouksiin, joissa käsitellään yleisesti vammaisten asioita. Jos ei pysy kuvioissa mukana ei tiedä miten

Liiton uusia työntekijöitä

MARJA SYVÄNEN

Kuurojen Liiton markkinointisihteeri Marja Syvänen on yksi liiton "menevistä/kiireisistä" naisista. Ellei hän ole matkoilla koulutamassa puhelinmyyjiä on hän huoneessaan liiton toimistossa luuri alituiseen korvalla ja välillä laskelmia ja yhteenvetoja tehden. Koska hänellä näytti kiireiden vuoksi olevan vaikeuksia itsensä esittelemiseen, Jarmo teki hänelle iltapäiväkahvien aikana muutamia tuhmia kysymyksiä:

Kerrohan nyt hiukan itsestäsi. Missä ja koska olet syntynyt. Keitä kuuluu perheeseesi?

Lyhyt tukka ja 37 numeron kenkä. Pidän lapsista, koirista ja kaikesta ruuasta. Ikää on 33 vuotta, syntymäpaikka Sodankylä. Lapsia on toistaiseksi yksi, 6-vuotias kultatapoika Teemu. On minulla aviomieskin ja erittäin miellyttävä veli, ainakin liiton tyttöjen mielestä.

Mikä olet koulutukseltasi?

Farmaseutti, opiskellut 2 vuotta matematiikkaa ja tietojenkäsittelyä ja nyt on menossa markkinointitutkinto, mutta diplomityö puuttuu vielä.

Missä olit työssä ennen liittoon siirtymistä?

Viimeiset viisi vuotta oli Lääke-tehdas Orionissa myynti- ja markkinointitehtävissä.

Miksi siirryit Kuurojen Liittoon?

Kun näin liiton työpaikkailmoituksen lehdessä, olin varma, että tässä on työ, jota haluaisin tehdä eläkeikään asti. Työmotivaatio on niin vahva, että jaksaa väsyneenäkin ainakin vähän innostua.

Mitkä asiat kuuluvat työhösi eli mitä teet liitossa?

Rahankerääminen liitolle, mikä tällaisenä lama-aikana on vähintään yhtä vaikeaa kuin viittomakielen oppiminen.

Mikä Sinua eniten harmittaa?

Liian pieni valtionapu. Esim. tulkki- ja sosiaaliohjaajatoimintaa

muut yhdessä toimivat painostusryhmänä ja vievät asioitaan eteenpäin."

Toivotuksia seuraajalleni Marjaana Suosalmelle

On ollut ilo seurata Sinun kehitystäsi tällä kuurojen asiantunteisuuden sektorilla. Sinulla on sydän ja aivot paikallaan ja olet kuin huomaamatta kasvanut tulevaan työhösi. Iloitsen, että juuri Sinä, Marjaana, tulet jatkamaan työtäni Kuurojen Liitossa. Tiedän, että tehtäväsi ei ole helppo, mutta uskon Sinun selviävän juuri sydämesi ja

aivojesi avulla. Iloitsen myöskin, että suhteet Liittoon jatkuvat tälläkin tavoin. Uskon, että vielä koittaa kuuroillemme valoisampi aamu. Tarkoitin, että lama hellittää, saadaan lisää sosiaaliohjaajia ja tulkkiverkosto käynnistyy ja palvelut näin lisääntyvät. Sitä ennen voimme aivan ilmaiseksi kohottaa elämisen laatua tukemalla toinen toistamme, ymmärtämällä toisiamme ja levittämällä hyväntahtoisen käyttäytymisen kehää koskemaan kaikkia, jotka lähellämme kulloinkin ovat.

Onnellista ja pitkää työkautta Sinulle toivoo

Aune Ihalainen

olisi ehdottomasti laajennettava, eikä kirjeensulkijamerkkikaupalla hankita koskaan tällaisia rahamääriä.

Mikä taas eniten ilahduttaa?

Jokainen markka, minkä ihmiset kuurojen työlle lahjoittavat.

Viihdytkö työssäsi?

Viihdyn joskus liiankin hyvin, ainakin perhe väittää.

Onko työtovereittesi joukossa minun lisäksi muitakin harmillisia (harmillinen kait oon kun teen tällaisia kysymyksiä)?

Ainut harmillinen olen minä itse, koska osaan viittomakielestä vasta alkeet.

Mitä toivot tulevaisuudelta

— liitolta

— itsellesi?

Kyllä tämä päiväkahvi minulle riittää, mutta toivon näkeväni sen päivän, jolloin liitolla on varat toteuttaa kaikki ne hienot suunnitelmat, jotka odottavat eri työntekijöiden pöytälaatikoissa.

HUOLESTUNUT
RAHAPULAA POTEVA
MARKKINOINTISIHTEERI

Tilaa KUUROJEN LEHTI.
Jo nyt tätä lehteä seuraavalla tilillepanokortilla.

KUUROJEN JOULU 1977
on ilmestynyt.
Myyntihinta 7 mk
Hyvä myyntipalkkio
Lehteä voi tilata myytäväksi
os: Kuurojen Joulu, PL 62,
13101 Hämeenlinna 10

Bernard Braggin vierailu

Piristysruiske teatteritoiminnalle

Kuuron amerikkalaisen näyttelijä Bernard Braggin kaksiviikkoinen vierailu maassamme oli suoranainen piristysruiske kuurojen teatteritoiminnalle — tulokset tulevat vielä näkyvään. Esiintyessään Helsingissä, Turussa ja Jyväskylässä Bragg osoittautui mimiikan mestariksi, saaden katsojat, niin kuurot kuin kuulevatkin, varauksettomasti mukaansa. Kertoessaan kuurojen teatteritoiminnasta USA:ssa ja muualla maailmassa hän painotti kuinka tärkeä teatteritoiminta on kuuroille, ei vain itsensä ilmaisemiseksi vaan myös vaikuttamiskeinona kuulevaan yleisöön, asenteisiin ja mielipiteisiin.

Teatteriseminaari Malmiharjussa 30. 9. — 2. 10.

Seminaariin oli kutsuttu kuurojen teatteritoiminnassa mukana olevia ja toiminnasta kiinnostuneita kuurojenyhdistyksistä ja kuulovammaisten kouluista. Kaikki kutsutut saapuivat ja lisäksi tuli kiinnostuneita katsojia, jotka seminaarin loppuvaiheessa sulautuivat osanottajiksi. Osanottajia oli yhteensä n. 45.

Seminaarin vetäjinä toimivat Bernard Braggin ohella Kaisu Korhonen ja Liisa Kauppinen. Ohjelma koostui luennoista, Bernardin ”tunneista”, keskusteluista, harjoituksista ja ryhmätöistä.

Otteita seminaarin päiväkirjasta: 1. 10. klo 10—12 Bernard Braggin tunnit

Bernardin ohjauksella käytiin läpi seuraavat harjoitukset:

”Itsensä (sisäisen) ilmaisemista liikkeen avulla”

Bernard kokosi lavalle ryhmän, jossa jokaisen piti vuorollaan johtaa muita käsin ja vartalonliikkeillä, improvisoiden. Tarkoitus oli saada ilmaisemaan sisäistä itseään vapaasti, ei sanoin selittäen. Kaikille tämä ei onnistunut aluksi, Bernard kehotti unohtamaan ympäristön, kaikki, ”sisäinen tulppa auki”, rohkaisi; ”pitää uskoa itseensä”.

”Motoriset liikkeet”

Yksi ryhmän jäsenistä alkoi tehdä säännöllistä moottorinosan (koneenosan) liikettä jäljittelevää liikettä. Toinen ryhmän jäsenistä ”kytketty” ensimmäiseen liikkeeseen omalla liikkeellään, sitten kolmas jne., kunnes kaikki ryhmän jäsenet olivat mukana ”moottorisessa”, jokaisella oma liikkeensä, joka nivoutui vieressä seisovien liikkeeseen.

Bernard:

— tämä yhteistoiminta vapauttaa ujoudesta

— on käytettävä mielikuvistusta

— tämä toiminta siis kehittää sitä

— osoittaa, että kaikki ovat tärkeitä, kaikkia tarvitaan.

”Seuraa johtajaa”

Vuorotellen joku ryhmän jäsenistä nimettiin johtajaksi, jonka kävelyä muiden oli matkittava, mutta johtajaa ei saanut katsoa. Johtaja vaihtoi tämän tästä kävelyrytmiä, pysähtyi, jne. Vieressä olevat vaistosivat muutoksen, seurasiivat, muutos levisi välittömästi koko ryhmän läpi. Ryhmä muuttui yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka liikkui samalla tavalla.

Bernard:

— tämä kehittää tasapainoa ja

— liikkumista näyttämöllä

— auttaa vaistoamaan toisten liikkeet näyttämöllä

ja soveltamaan itseään siihen

— kehittää yhteistyötä

Bernardin ohjauksella harjoitettiin liikkumista ja ryhmittymistä näyttämöllä. Bernard korosti luonnollisuuden välttämättömyyttä tuoden esimerkein eron mikä on luonnollisen ja ei luonnollisen esityksen välillä, todeten, että näyttelemissä, jossa esiintyjät tietävät tulevat tapahtumat, on jokaisen eläydyttävä osaansa luonnollisuuden saavuttamiseksi.

Runojen esittämisessä ja soveltamisessa näyttämölle Bernard käytti Ratsumies-oopperan librettoa, josta hänellä oli sekä alkuperäinen teksti että englanninkielinen käännös, joten hänkin oli selvillä tekstin sisällöstä — paremminkin kuin seminaarilaiset, joista vain muutama oli tutustunut librettoon. Seminaa-

Bernard Bragg puhumassa Keski-Suomen Kuurot ry:n 70-vuotisjuhlassa.

rilaiden esittäessä tekstiä suomalaisella viittomakielellä Bernard esitti vastaavat kohdat amerikkalaisella viittomakielellä. Toisena vertailukohteenä Bernard käytti Isä meidän rukousta, josta todettiin, että vaikka viittomat suomalaisittain ja amerikkalaisittain eroavatkin, niin rukouksen sisältö on sama. Bernard kertoiikin haaveenaan olevan, että saisi joskus kootuksi kaikista maista edustajat, jotka viittoisivat rukouksen lause lauseen jälkeen peräkkäin, tällöin saatettaisiin todeta, että vaikka viittomat ovatkin erilaisia, niin rukouksen sisältö on kaikilla sama. Bernard muuten oli parissa päivässä oppinut hyvin paljon suomalaista viittomakieltä ja koska hän käytti hyvin paljon mimiikkaa ja kansainvälistä viittomakieltä, oli hänen esityksensä kaikille ymmärrettävää.

Saatuja ohjeita kokeiltiin ryhmätyönä improvisoituina näytelminä, Bernardin kritisoidessa esityksiä ja antaessa lisää ohjeita.

Teatteritoiminta jatkossa

Seminaarissa käsiteltiin myös kuurojen teatteri- ja muun kulttuuritoiminnan kehittämismahdollisuuksia. Suosituksina päättävälle elimelle päätettiin ehdottaa:

— Kuurojen oman teatteriyhdistyksen perustamista, joka liittyisi Suomen Harrastajateatteriliittoon ja saisi sitä tietä yhteyden ITiin (Kansainväliseen teatteri-instituuttiin), sekä liittyisi myöhemmin pe-

rustettavaan kuurojen kansainväliseen teatterijärjestöön.

— Jokaisessa kuurojenyhdistyksessä kulttuuritoimikunta tai näytelmäryhmä valitsee yhdysmiehen, joka on yhteydessä Kuurojen Liittoon näytelmä- ja muissa kulttuuriasioissa.

— Kulttuuripäivien rinnalle on saatava joka toinen vuosi järjestettävät kulttuurifestivaalit, jonka ohjelma on vapaamuotoinen (ei määrättyihin lajeihin sidottu) ja jossa voidaan kokeilla uusia ideoita.

— Näytelmätoiminnan kehittämiseksi on järjestettävä yhden viikon teatterikursseja näyttelijöille ja ohjaajille.

— Teatteriseminaareja on järjestettävä kerran vuodessa tietojen ja kokemusten vaihtamiseksi sekä lisäopin saamiseksi.

Vastaanotto USA:n suurlähetystössä

Bernardin lähtöä edeltävänä iltana oli USA:n suurlähetystö järjestänyt hänen vierailunsa takia vastaanoton. Illan emäntänä toimi USA:n suurlähettiläs. Vieraiden joukossa olivat mm. sosiaaliministeri Martikainen, kouluhallituksen pääjohtaja Erkki Aho, toimistopäällikkö Elias Niskanen, kansanedustaja Marjatta Väänänen ym. Myös Kuurojen liiton puheenjohtaja ja toimiston henkilökuntaa oli kutsuttu tilaisuuteen.

Ilta muodostui Bernardin illaksi. Hänen mimiikkansa valloitti tämänkin arvovaltaisen yleisön yhtä helposti kuin kuurot Helsingissä, Turussa, Jyväskylässä ja Malmiharjussa. Hän sai katsojat jännittyneinä seuraamaan esityksiään ja purkautumaan nauruun tämän tästä. Kuin osoittaakseen ettei kuurojen esitysmahdollisuudet pysähdy komiikkaan, hän yhdessä Liisa Kauppinen kanssa päätteksi viittoi Isä meidän-rukouksen.

Loppuillan suurin osa vieraista oli kokoontuneina Bernardin ympärille, joka kertoi kokemuksistaan, matkoistaan ja vastasi kysymyksiin. Raili Ojala toimi tulkkina kääntäen kysymykset viittomakielelle ja Bernardin vastaukset englanninkielelle. Tunnelma oli välitön ja moni yritti matkia Bernardin viittomia.

Oulun läänin kesäkatselmus

Kesä on sitten taas kerran kaikine paikallisine häiriötekijöineen (kesälomat sun muut) ainiaaksi eletty ja toivottavasti kaikilla onnellisesti takanapäin. Me Oulun läänin ihmiset olemme tänä kesänä olleet, jos nyt TV:n sääkarttoihin on mitään uskomista, ehkä kaikkein onnellisimmassa asemassa ilmojen suhteen. Tosin mitään ”Eliaan poutia” ei täälläkään olla koettu, lohdutukseksi muualle Suomeen.

Tuolla autossa sitä on myöskin tarjennut oikein mukavasti noilla kuurojen tapaamismatkoilla. Tusina paitoja ja tuubi ”dödöä” on ollut vakio reissuvarustus asiakirjasalkun lisäksi. Paljon sitä on kaikenlaista tapahtunut kuurojen asioissa tämänkin kesän aikana. On käyty leireillä, kursseilla, luentopäivillä, kilpailuissa ja käyty muuten vain ihan käymisen ilostakin kuka missäkin. Keväällä 15. 4. Kajaanissa oli Kainuun kuulonhuoltotyöntekijöille kuulonhuoltopäivä. Siellä paneuduttiin tämän hetken kuulonhuoltotyön ja kuulovammaisen ongelmiin keskustelemalla ja eri alojen asiantuntijoiden luentoja kuunnellen. Vastaavanlainen tilaisuus järjestettiin Kuusamossa 28. 10. ja ehkä tulevana keväänä myöskin Kalajokilaakson alueella tullaan näissä merkeissä hivenen viisaammaksi. Elikä, jos nyt oppi ei aivan ”ojaan kaada”, niin Oulun läänin kuurot voivat lähitulevaisuudessa jo odottaa entistä

Vierailun merkitys

Kuurojen näytelmätoimintaa on maassamme ollut vuosisadan vaihteesta alkaen, milloin enemmän, milloin vähemmän. Bernardin käynti on lisännyt kiinnostusta ja innostusta näytelmätoimintaan. Bernard osoitti myös ettei ole tyydyttävä vain seuraamaan ja matkimaan kuulevia; näyttämöllä kuurot voivat tuoda esiin omia elämänkokemuksiaan ja kuurojen ongelmia, siten vaikuttaen kuuleviin. Näytelmätoiminta on myös mahdollista pienissäkin yhdistyksissä, se antaa toimintamahdollisuuksia osallistuville, viihdettä ja virkistystä katsojille.

asiantuntevampaa palvelua tärkeiden ongelmien ratkaisemisessa.

Malmiharjun kurssikeskus on kesän aikana ollut kovasti nimen-sämukaisessa käytössä. Valitettavasti vaan Oulun läänin kuurot ja heidän omaisensa eivät ole käyttäneet tilaisuutta hyväkseen tulla mukaan näille kursseille. Liekö informaation puutteesta johtuvaa vai muuta haluttomuutta. Kyllä olisi kovasti suotavaa, että yritettäisiin hakea näille kursseille ja tultais sitten myöskin, ettei sattuisi niin, että joku suunniteltu kurssi joudutaan peruuttamaan ilmoittautuneiden vähyyden vuoksi. Tämän rahoittajalähteet tulkitsevat siten, ettei tarvetta kurssittamisiin ole. Näinhän asia varmasti ei ole, vaan kaikki virkistys- ja opintotilaisuudet ovat kuuroille ja heidän omaisilleen tui-ki tärkeitä. Ehkä tulevaisuudessa otetaan vinkistä vaari ja mennään joukolla mukaan.

Elokuun alkupäivinä monien puheluiden ja käyntien ja kirjeiden jälkeen saatiin pyydystettyä Oulun läänistä viisi rohkeaa (2 poikaa ja 3 tyttöä) kansalaista, jotka toimitettiin Nikkarilaan elämisentaitoja opiskelemaan puoleksi vuodeksi. Toivotaan onnellista ja rikastuttavaa puolivuotiskautta sopeutumisvalmennuskurssille kuin myöskin vetäjille.

Näille pitkille kuin myös lyhyillekin kursseille hakeutumisessa olisi vielä paljon tärkeää tehtävää muillekin kuin sosiaaliohjaajille. Kaikkein parhain ja mahdollisesti sopeuttavin ”aines” kuuroista on vielä läänin eri kolkissa jatkamassa hyvälle alulle päässyttä rämettämistään.

Hyvät kuurojen vanhemmat, omaiset ja huoltajat. Tässä asiassa on pallo Teillä. Älkää pitäkö sitä kynsin hampain käsissänne, vaan etsikää osoite ja heittäkää se pois. Sinne se kuuluu yhteiskuntaan — pyörimään muiden mukana. Tarkoitan tällä niitä, terveitä, työkyisiä kuuroja, joilla ei ole tulevaisuutta kotikulmillaan hyvinvointiin ehkä millään elämisen osa-alueella.

Pohjois-Suomen eristettyjen kuurojen kurssilla Haukiputaalla 3—9. 9. oli sentään 15 osanottajaa. Ei tämäkään joukko kovin helpolla kasautunut. Monet jäivät tulematta ja sitten tilalle haalittiin uusia pu-

MERKKIPÄIVIÄ

85 VUOTTA

Helli Järvisalo joulukuun 8 päivänä Kuurojenkoti Avikissa Hyvinkäällä.

70 VUOTTA

Arvo Helenius marraskuun 24 päivänä Helsingissä.

Eeva Östman joulukuun 1 päivänä Vantaalla.

60 VUOTTA

Kaisa Pohjalainen marraskuun 26 päivänä Lahdessa.

Erik Liljegren joulukuun 4 päivänä Helsingissä.

Lauri Virtanen joulukuun 9 päivänä Porissa.

Hilja Pimiä joulukuun 11 päivänä Helsingissä.

50 VUOTTA

Ensio Lahti marraskuun 27 päivänä Vaajakoskella.

Anna Knuutinen joulukuun 9 päivänä Oulussa.

helinlangat kuumina. Tästä tieteenkin oli seurauksena se, että ryhmästä tuli jäsentensä ominaisuuksiin nähden kovin epäyhtenäinen. Hyvän hengen, hurtin huumorin ja muutamien tuntemattomien tekijöiden oivalla avustuksella leiristä tuli onnistunut ja olimme kaikki onnellisia Oskarin tapaan.

Kainuulaisille ilmoitan lopuksi tärkeän asian, joka kannattaa painaa korvanta:

Aloitan sivuvastaanoton Kajaanissa, seurakuntatalon sisartenhuoneessa. Paikka on sama, missä olet (mahdollisesti) käynyt seurakuntasisartakin tapaamassa. Alustavasti vastaanottoaika olisi joka kuukauden I tiistai klo 17.00—20.00. Siitä vain hattu naulakosta, tuikea ilme kasvoille ja "sossua" tapaamaan.

No niin — mukavastihan tähän asti tultiin ja palataan taas asiaan talvenselän taituttua, vaikkapa pajunurpujen aikaan.

Terveisin

Valde Räisänen

Oulun läänin sosiaaliohjaaja

YLI RAJAN

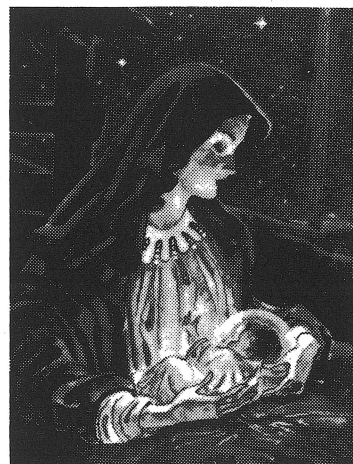
Niilo Rannikko on poissa

Elokuun 16 päivänä Niilo Rannikko siirtyi iäisyyteen Tampereen Pikonlinnan sairaalassa. Hän oli syntynyt Jalasjärvellä 27. 4. 1913 ja käynyt Oulun kuurojenkoulun. Koulunkäynnin jälkeen hän oli työssä Hämeenlinnassa osallistuen sikäläisen kuurojen yhdistyksen ja urheiluseuran toimintaan ollen mm. sihteerinä. Siirryttyään Tampereelle työhön hän liittyi Tampereen kuurojen yhdistyksen jäseneksi ja osallistui innokkaasti yhdistyksen toimintaan puheenjohtajana, sihteerinä ja johtokunnan jäsenenä useita vuosia. Myös Tampereen kuurojen urheiluseuran toiminnassa hän oli mukana johtokunnan jäsenenä ja sihteerinä. Samoin kuurojen hengelliseen toimintaan hän aktiivisesti otti osaa. Sairauden vuoksi hän joutui valitettavasti varhain siirtymään syrjään yhdistyksen toiminnasta. Sairaudesta huolimatta hän oli uskollisesti mukana yhdistyksen tilaisuuksissa ollen neuvonantajana nuoremmille toimihenkilöille.

Ansoistaan kuurojen järjestötoiminnassa on hänelle myönnetty Kuurojen Liiton pronssinen ja hopeinen ansiomitali.

Niilo Rannikko siunattiin hiljaisuudessa elokuun 26 päivänä Vatialan hautausmaalla uskossa ylösnousemukseen.

M.O.

KÄYTÄ INVALIDIEN JOULUKORTTEJA

MEIDÄN PIIRI

Heipä hei piiriläiset! Nytpä olette olleet laiskoja kirjoittamaan. Ottakaapa kynä käteen ja kertokaa kuulumisianne! Odotan kirjeitänne osoitteessa: Eeva-Leena, Maaunintie 21 B 14, 01450 Vantaa 45.

Suomi on tasavalta. Meillä ei ole prinsskejä eikä prinsessoja, vaan presidentti. Tänä syksynä oli Ruotsissa komeat juhlat, kun sinne syntynyt prinsessa-vauva kastettiin. Varmasti olette nähneet lehdissä kuvia siitä. Suomessakin on aina oltu kiinnostuneita prinsessoista. Jo Sakari Topelius kirjoitti näytelmän Prinsessa Ruusunen. Muistattehan Ruusunen, joka nukkui sata vuotta? Jyväskylän Kuulovikaisten koulu esitti näytelmän helmikuussa Mikkelissä. Siitä enemmän seuraavassa:

Näyttelin Prinsessa Ruusudessa

Meillä oli näytelmäkilpailut Mikkelin kuurojen koulussa. Ne alkoivat lauantaina klo 17.00. Minä näyttelin viisasta miestä.

Me aloimme harjoitella muutama viikko ennen kilpailuja. Harjoituksissa meillä meni aika hyvin. Meidän piti kovasti muistaa sanat, joillakin näyttelijöillä oli aika paljon muistettavaa. Hän muisti hyvin muutamassa päivässä.

Oli lauantaiamu. Menimme kouluautolla Mikkelin ja osa meni linja-autolla, koska auto tuli täyteen. Meillä meni matka hyvin. Saavuimme Mikkelin jännityksen vallassa. Turun kuurojenkoulun joukkue oli perillä ajat sitten. Ilta läheni koko ajan. Muutaman kymmenen minuutin kuluttua alkoi asuntolassa ruokailu.

Kello alkoi olla 17.00. Meidän piti mennä pukuhuoneeseen panemaan näytelmävaatteet päälle. I Mikkelin joukkue oli jo näytelmässä. Se kesti n. 10 minuuttia. Meitä rupesi jännittämään. Näytelmälavalla piti järjestellä paikkoja. Hetken kuluttua nousi esirippu. Näytelmä alkoi hyvin ja loppui hyvin. Se oli hieman erilaista kuin harjoituksissa. Jonkin verran joku

nauroi näytelmän aikana. Meidän näytelmän jälkeen tuli Turun joukkue. Se oli hassu näytelmä.

Kilpailut loppuivat. Tuomarit menivät opettajien huoneeseen juttelemaan. Me menimme asuntolaan juomaan kahvia. Kysyimme toisiltamme, että miltä tuntuu, kun loppui näytelmä. Meitä tosiaan jännitti alussa, näytellessä totuimme puhumaan kunnolla.

Tunti kului, menimme taas juhlasaliin. Siellä oli palkintojen jako. Palkintojen jakajat panivat meidät jännittämään, että kuka voitti. Meidän joukkue voitti ja meidät pyydettiin lavan eteen. Meille jaettiin palkinnot. Toiseksi tuli II Mikkelin joukkue, kolmanneksi tuli Turun joukkue, viimeiseksi tuli I Mikkelin joukkue.

Palkintojen jaon jälkeen oli tanssit. Siellä oli joku Woma-yhtye soittamassa. Se oli outo yhtye meille kaikille. Me jäimme juhlasaliin kuuntelemaan, miten se soittaa. Musiikin ääni oli kova, liiankin kova, koska ei voinut puhua keskenään, vaan piti viittoa. Kaikilla oli mukavaa, koska sai vähän juhlia näytelmän jälkeen. Kun yhtye lopetti soittamisen, me menimme asuntolaan katsomaan televisiota. Musiikki kaikui vieläkin meidän korvissamme, kun menimme nukkumaan.

Aamu sarasti. Lunta satoi hie-man ennen matkaa. Meillä meni matka hyvin ja välillä muistelimme, mitä teimme Mikkelissä. Muutama tunti kului, kunnes saavuimme kouluun. Kaikki oli ohi.

Kirjoitti: Jari Hämälä, joka kävi Mikkelissä.

BRIDGEÄ

Jury Ilivitzkyn muistokilpailu pidettiin HKY:n huoneistossa 1.10.1977.

Tulokset:

(Barometri) 1. Seppo Juhola — Erkki Partanen, Turku 104 p. + 14,2. Jukka Hurtamo — Roy Widberg, Helsinki, 96 p. + 6,3. Jouko Lehtiö — Kimmo Näsi, Turku 93 p. + 3,4. Erkki Airaksinen — Ulla Laurila, Helsinki 85 p. — 5,5. Matti Saunamäki — Keijo Frondelius, Espoo/H:ki, 85 p. — 5,6. Heino Moilanen — Erkki Hannula, Turku 77 p. — 13.

URHEILUA

Ruotsi voitti jälleen Suomen suunnistuksessa

Knut Johansson on ratkaisijana

Suomen ja Ruotsin välinen suunnistusmaaottelu pidettiin syyskuun 24—25 päivinä Turun Sata-vassa. Lauantaina juostussa henkilökohtaisessa kilpailussa, jossa huomioitiin joukkuetuloksena maaottelussa kunkin maan kolmen parhaan miehen tulokset, oli paras Ruotsin 19 vuotias Knut Johansson, toiseksi sijoittui lähes 50 vuotias Sulo Rannikko vajaa 3 minuuttia jääneenä. Maaottelu oli tässä vaiheessa vielä tasainen Ruotsin johtaessa 1,36 minuuttia. Seuraavana päivänä viestisuunnistuksessa näytti aurinko paistavan Suomelle, kahden osuuden jälkeen Suomen kakkojoukkueella oli 14 minuutin johto. Viimeisellä osuudella Suomen Erkki Paavola pummaili pahasti ja Ruotsin ykkösjoukkueen ankkuri Knut Johansson saapui maaliin ensimmäisenä 18 minuuttia ennen Paavolaa. Ruotsi voitti siis ottelun lähes 20 minuutilla.

Tulokset:

Henkilökohtainen 8 km:

1) Knut Johansson Ruotsi 32.50, 57,45, 2) Sulo Rannikko Suomi 30.20 1.00 28, 3) Jukka Ala-Marttila Suomi 29.00, 1.01,28, 4) Roland Strömsten Ruotsi 33.15, 1.04.12, 5) Alf Karlsson Ruotsi 34.40, 1.04.57, 6) Tauno Tiirikka Suomi 29.30, 1.06.37, 7) Sven-Åke

Nordberg Ruotsi 27.40, 1.07.17, 8) Göran Högberg Ruotsi 37.15, 1.08.16, 9) Juhani Syvänen Suomi 40.40, 1.08.34, 10) Pentti Turkki Suomi 33.30, 1.10.30, 11) Lars Gunnar Lundström Ruotsi 41.15, 1.12.00, 12) Weiky Vänerskär Ruotsi 43.10, 1.14.02, 13) Erkki Paavola Suomi 42.45, 1.16.49, 14) Hans Risberg Ruotsi 54.30, 1.20.03, 15) Arvi Hänninen Suomi 56.00 1.24.49, 16) Erkki Sivonen Suomi 1.06.25, 1.36.55.

(Ensimmäinen aika on väliaika, toinen loppuaika)

Joukkuekilpailu:

1) Ruotsi (K. Johansson, R. Strömsten ja A. Karlsson) 3.06.54, 2) Suomi (S. Rannikko, J. Ala-Marttila ja T. Tiirikka) 3.08.33, 3) Ruotsi II (S.-Å. Nordberg, G. Högberg ja L.-G. Lundström) 3.27.33, 4) Suomi II (J. Syvänen, P. Turkki ja E. Paavola) 3.35.53.

Viesti 3x5 km:

1) Ruotsi I (A. Karlsson, S.-Å. Nordberg ja K. Johansson) 2.24.03, 2) Suomi II (A. Hänninen, T. Tiirikka ja E. Paavola) 2.42.21, 3) Suomi I (P. Turkki, S. Rannikko ja J. Ala-Marttila) 2.44.47, 4) Ruotsi II (H. Risberg, G. Högberg ja W. Vänerskär) 2.49.43.

1. Ruotsi 5.30.57

2. Suomi 5.50.54

PM-bridgeparimestaruuskilpailut Kööpenhaminassa 30.4.—1.5.1977.

Tulokset:

1. Stig Kjellberg — P. O. Hellström, Göteborg + 396 p., 2. Arne Handberg — Eitan Zuckermann, Oslo + 317 p., 3. Eilif Ohna — Svein A. Peterson, Bergen + 244 p., 4. Chr. Rönmark — Conny Larsson, Örebro + 230 p., 5. Kåre Jacobsen — Johan Larsen, Oslo + 225 p., 6. Seppo Juhola — Erkki Partanen, Turku + 191 p., 7. Knut Smedsgård — Ragnar Woll, Dram-

men + 142 p., 8. Gunnar Brodin — Erik Vik, Örebro + 94 p., 9. Ola Svare — Rolf Valla, Oslo + 78 p., 10. Pentti Laurila — Roy Widberg, Helsinki + 72 p., 12. Heino Hirvelä — Sakari Kujala, Turku + 47 p., 14. Jukka Hurtamo — Raimo Hermans, Helsinki + 9 p., 18. M. Nummelin — Esko Keski-Levijoki, Turku — 44 p.,

Vuodelle 1978 seuraavaksi järjestäjäksi on H.K.Y.ry:n Bridgekerho Helsingissä. Tarkemmin päivämäärä ilmoitetaan tämän vuoden lopulla.

Jalo hallitsi nuorten yleisurheilumestaruuskilpailuja

Nuorten yleisurheilumestaruuskilpailuja Mikkelissä 3—4. 9. hallitsi Jyväskylän Jalo, jonka edustajat veivät 16 mestaruutta 21:stä jaosta olleista.

Tuloksia: 800 m B-tytöt: 1) Nieminen Sirpa Jalo 3.23,9, 2) Kallunki Sinikka Ryhti 3.28,4.

Pituushyppy C-tytöt: 1) Laaksonen Anne Mku 3,48, 2) Kaasalainen Ulla-Maija Jalo 3,38, 3) Kujala Marita Valpas 3,29, 4) Kallunki Sinikka Ryhti 3,26, 5) Saunamäki Marita Mku 3,18, 6) Laine Marja Jalo 2,52.

Kuula 4 kg B-pojat: 1) Vuorimäki Harri Jalo 11,52, 2) Koivula Markku Valpas 9,90, 3) Taskinen Teijo Mku 9,41, 6) Mäkinen Matti Mku 8,04.

Korkeushyppy C-pojat: 1) Laukkola Jouni Jalo 27,32, 2) Kiiski Vesa Jalo 23,89, 3) Setälä Kauko Jalo 19,88.

Pituushyppy B-pojat: 1) Koivula Markku Valpas 464, 2) Vuorimäki Harri Jalo 462, 3) Pakarinen Reijo Jalo 458.

4x100 m B-tytöt: 1) Valpas 65,2, 2) Mikkelin KU (Alasuutari Mervi, Saunamäki Marita, Laaksonen Anne, Ylönen Auli) 65,5, 3) Jalo 66,3.

4x100 m B-pojat: 1) Jalo 55,1, 2) Mikkelin KU (Sneck Erik, Nevalainen Urpo, Kuronen Jari, Taskinen Teijo) 60,0.

400 m B-pojat: 1) Koistinen Arto Jalo 63,3, 2) Pakarinen Reijo Jalo 68,6, 3) Virtanen Pentti Valpas 78,4.

CISS:n kongressissa Bukarestissa

valittiin Jerald M. Jordan, USA, uudestaan järjestön presidentiksi. Carl-Eric Martola valittiin ensimmäiseksi varapresidentiksi ja K. Diehl, Puola, toiseksi varapresidentiksi. Italian kuurojen urheiluliitto oli myöntänyt Carl-Eric Martolalle kultaisen ansiomerkkinsä, joka luovutettiin kongressissa.

800 m A-pojat: 1) Leppänen Markku Valpas 2.10,5, 2) Veikkola Ari Lku 2.28,6, 3) Pöyhönen Petri Mku 2.34,0.

Kuula 4 kg B-tytöt: 1) Luomala Ritva Jalo 7,44, 2) Eskelinen Tiine Mku 6,67, 3) Niemi Minna Valpas 6,47, 4) Alasaari Hellevi Valpas 6,31, 5) Hatakka Tuula Mku 6,27, 6) Ylönen Auli Mku 6,26, 7) Alasuutari Mervi Mku 5,71.

100 m, A-pojat: 1) Saven Teuvo Valpas 13,3, 2) Hautasaari Kaj Hero 13,8 (ulkop.) 3) Pöyhönen Petri Mku 16,0, Sillanpää Aulis Jalo 12,1 (ulkop.).

100 m, B-pojat: 1) Koistinen Arto Jalo 12,9, 2) Tikkanen Esa Jalo 13,4, 3) Koivula Markku Valpas 14,0, 4) Vuorimäki Harri Jalo 14,0, 5) Pakarinen Reijo Jalo 14,2, 6) Virtanen Pentti Valpas 15,4.

100 m, C-pojat: 1) Seppälä Ari Ryhti 15,8, 2) Holopainen Juha Jalo 16,1, 3) Maunu Jari Jalo 16,3.

Korkeushyppy, C-tytöt: 1) Saunamäki Marita Mku 115 cm, 2) Kujala Marita Valpas 110 cm.

100 m, B-tytöt: 1) Nieminen Sirpa Jalo 15,0, 2) Raisio Liisa Valpas 15,5, 3) Ylönen Auli Mku 16,1, 4) Niemi Minna, Valpas 16,4.

60 m, C-tytöt: 1) Kaasalainen Ulla-Maija Jalo 9,8, 2) Laaksonen Anne Mku 9,9, 3) Torniainen Tarja Mku 10,0, 4) Mertala Salme Ryhti 11,5, 5) Laine Marja Jalo 12,0.

Kuula, C-pojat: 1) Viljamaa Ari Jalo 10,13, 2) Kiiski Vesa Jalo 8,04, 3) Laukkola Jouni Jalo 7,37, 4) Setälä Kauko Jalo 6,92.

Korkeushyppy, B-pojat: 1) Lähteenmäki Pauli Jalo 156, 2) Koistinen Arto Jalo 145, 3) Virtanen Pentti Valpas 135.

Pituushyppy, B-tytöt: 1) Luomala Ritva Jalo 3.69 m, 2) Raisio Liisa Valpas 3.53, 3) Nieminen Sirpa Jalo 3.47.

3000 m, A-pojat: 1) Leppänen Markku Valpas 9.58,8, 2) Veikkola Ari LKU 10.29,6, 3) Pöyhönen Petri Mku 12.16,9, Widell Reijo Hero 10.36,7 (ulkop.), Hautasaari Kaj Hero 12.42,2 (ulkop.).

Kuula 4 kg, C-tytöt: 1) Kallunki Sinikka Ryhti 6.86, 2) Laaksonen Anne Mku 5,57, 3) Kujala Marita Valpas 5,42, 4) Saunamäki Marita Mku 4,87.

1000 m, C-pojat: 1) Sipilä Jarmo Jalo 3.46,8, 2) Maunu Jari Jalo 3.52,1, 3) Ahola Juha Mku 3.55,2.

SM-koris Tampereella

Lokakuun 15—16 p:nä järjestettiin Tampereella, SKUL:n koripallon SM-sarjan syyskierroksen ottelut.

Koriksen mestaruutta 1977—1978 tavoittelevat Valpas, Hero ja tämänkertainen isäntäjoukkue TKU. Lauantain avausottelun suorittivat TKU ja Hero — TKU:n ollessa ennakkosuosikki. Ja heti avauksessa TKU näytti taitonsa ja voimansa, sillä vain muutama sekunti ehti kulua peliaikaa, kun Rauno Rantanen upotti pallon Heron koriin. Molempien joukkueiden hyökkäykset lähtivät hidastellen ja taktikoiden käyntiin, mutta paikoitellen nähtiin nopeita tilanteita ja pitkiä, onnistuneita syöttöjä sekä varmoja heittoja koriin. TKU:n joukkue oli kokenempi ja taktisesti parempi, mikä johtunee siitä, että TKU:lla oli joukkueessaan vanhat, kokeneet koriskonkarit Järventausta, Sandholm, Puumala, Siltanen ja Pajunen.

Vesa Hannu 110 metrin aidat 16,8 SE

Turun Valppaan kansallisissa kilpailuissa 10.9. oli harvinainen laji, ainakin kuurojen kilpailuissa, 110 metrin aitajuoksu. Vesa Hannun voittotulos 16,8 oli uusi Suomen ennätys — ja jo oli aikakin, sillä entinen ennätys 17,4 oli Vaala Kaurelan nimissä ja tehty maailmankisoissa Lontoossa v. 1935.

Pituushyppy, C-pojat: 1) Lammi Markku Jalo 4.39, 2) Viljamaa Ari Jalo 4.24, 3) Holopainen Juha Jalo 3.63, 4) Ahola Juha Mku 3.50, 5) Seppälä Ari Ryhti 3.40.

Keihäs, B-pojat: 1) Tikkanen Esa Jalo 43.80, 2) Niinivaara Tarmo Jalo 38.07, 3) Ajasalo Erkki Jalo 34.33, 4) Lähteenmäki Pauli Jalo 33.60, 5) Taskinen Teijo Mku 30.96.

1500 m, B-pojat: 1) Ajasalo Erkki Jalo 5.38,8, 2) Niinivaara Tarmo Jalo 5.38,8.

ja Rantanen. Näiden pelaajien avulla TKU johti ottelua lähes ylivoimaisesti alusta loppuun. Heron joukkueesta kohosivat parhaimmiksi Widberg, Ojala ja Rautiainen.

Lauantain toisessa ottelussa kohtasivat toisensa TKU ja Valpas. Tämäkään ottelu ei tuonut yllätyksiä mukanaan, sillä pienestä väsymyksestä huolimatta TKU jaksoi pelata edellisen ottelun malliin. Tosin tämä ottelu oli edellistä pikuisen vauhdikkaampaa ja kovempaa, rangaistuksia jaettiin kummallekin joukkueelle tasapuolisesti. Ja TKU johti siis ylivoimaisesti tätäkin ottelua, vaikka Valpas oli saanut uuden pelaajan Seinäjoelta asti — Vesa Hannun. Valppaan parhaaksi pelaajaksi nousi kuitenkin Jussi Raisio 33:lla pisteellään, mutta valitettavasti hänen virhepitteensä tulivat täyteen ennen ottelun loppua. (Jussi Raisio on muuten nuorten SM-mestari Liisa Raision veli — mikä näin kysyville tiedoksi annetaan). TKU:n parhaat korinheittäjät olivat Sandholm ja Rantanen 24:llä pisteellään sekä Järvenranta (10 pist.) ja Puumala (11 pist.)

Sunnuntaina kohtasivat toisensa Valpas ja Hero, molemmat tappion kärsineinä TKU:lle. Päivän avauskorin heitti Heron Rautiainen, mutta pistetilin avauksesta huolimatta ei Hero päässyt ylivoimaiseen johtoon, vaan peli kulki jännittävästi tasapisteissä puoliaikaan asti (Valpas 22, Hero 23). Ottelu oli nopeata, kovaa ja virheitä tuli molemmille joukkueille, mutta lopussa Valpas sortui pieneen hermoiluun ja tätä hyväksi käyttäen Hero kasvatti etumatkaansa, voitaen lopuksi ottelun pistein 44—57. Heron parhaimmaksi korinheittäjäksi tässä ottelussa nousi jälleen Roy Widberg (27 pist), Lindin heittäessä 10 pistettä ja Ojalan heittäessä 8 pistettä. Valppaan Kalevi Immonen oli parantanut otettaan edellisen päivän ottelusta ja heitteli Heron koriin 16 pisteen edestä, Jussi Raision peli kulki sunnuntaina heikommin, mutta pistesaalis kuitenkin 9.

Syyskierroksen parhaina pelaajina palkittiin Rauno Rantanen (TKU), Jussi Raisio (Valpas) ja Roy Widberg (Hero).

Yleisöä jännittäviä otteluita oli seuraamassa kumpanakin päivänä n. 40 henkeä.

Mari Nellan pätkiä urheilusta

Romaniassa oli siis tänä kesänä kuurojen XIII maailmankisat ja sielläpä kävi Marikin. Ehti näkemään muutaman loppukilpailun sekä kisojen päättäjäiset. Sekavat tuntuivat olevan kisat: kuulevia urheilijoita, politikointia, protesteja... mutta päättäjäiset ainakin oli ”komiat”, kuten siellä Pohjanmaan lakeuksilla ”pruukataan” sanoa. Puheita pidettiin puolin, jos toisinkin, laskettiin lippu ja päästettiin ilmapalloja pilviä kohti. CISS:n pallo lensi korkeimmalle (koska se kaiketi oli suurin pallo ja näinollen siinä oli myös eniten ilmaa — tyhjiötä).

Kisojen jälkeen Mari jäi lomailemaan Mamaialle, Mustanmeren rannoille. Ja jos Bukarest olikin pettymys, niin Mamaia korvasi sen kaksinverroin. Kas, kun hiekkarantaakin oli peräti 8 kilometriä ja vesi sopivan suolaista kannattamaan uimataidotonta Maria...

Että, nyt Mari Nella on kiertänyt muutakin kuin tahkoa.

Iranissa järjestetään seuraavat kuurojen maailmankisat neljän vuoden kuluttua ja Mari on kuullut huhuja siitä, että kuurotkin saavat osallistua näihin kisoihin. Edellytyksenä kuitenkin, että osaavat urheilla paremmin kuin kuulevat.

Suunnistuskilpailuja ovat eri urheiluseurat järjestäneet tänä kesänä paljon ja osanottoakin on ollut runsaanlaisesti (järjestäjien mukaan). Marin ystävä (Veksi) innostui myös suunnistamaan ja on käynyt kilpailemassa ympäri Suomea. Veksi on selostanut Marille suunnistuksen hienouksia (kauheuksia, Marin mielestä) lähes joka päivä ja tältä pohjalta Mari kysyy puolivakavissaan urheiluseuroilta: — Miksi käytetään kansallisissa suunnistuskilpailuissa sellaisia karttoja, mihin on merkitty lato, joka on purettu vuosia sitten? Siis vanhentuneita karttoja.

Yleisurheilun osanottajamäärät ovat uhkaavasti vähentymään päin.

Koris-terveisin: SeLe
Koripallon SM-sarjan ottelutulokset:
TKU—Hero 83—49 (42—16)
TKU—VALPAS 79—55 (44—23)
VALPAS—HERO 44—57 (22—23)

Jari Nari syyttää kunnallisia kouluja ja niiden ”systeemejä”, Esa on myös huolissaan ja SeLe hiljaa! Oli, miten oli, niin huolestuttaa tällainen tilanne. Siis nuoret: urheilemaan!

Marikin käy lenkillä silloin tällöin. Iltalenkillä...

Lentopallotarjat eivät tätä kirjoittaessa (syyskuussa) ole vielä alkaneet, mutta kuitenkin alkavat pian. Mari on kuullut huhuja, että Porin joukkue aikoo yllättää tänä vuonna: — ovat päättäneet sijoittua sarjassa neljänneksi...

Hiihtokilpailutkin alkavat pian olla ovelta, toivottavasti osanotto sitten on runsaanlaista. Oli sitten lunta tai ei.

Marikin on tervannut suksensa jo valmiiksi — palavat sitten saunan pesässä paremmin...

Urheiluterveisin: Mari Nella

SEURATOIMINTA

Vaasan Wellas r.y. Pikkujoulujuhla marraskuun 26 päivänä klo 19 Kuurojentalossa Käsityöläiskatu 6. Ohjelmassa on palkintojen jako vuoden ”urakasta”. Kaikki ovat tervetulleita seuraamaan palkintosadetta.

Helsingin Hero r.y. Vaalikokous marraskuun 22. päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

Oulun Ryhti r.y. Juhlapuuro-illanvietto joulukuun 10 päivänä klo 19 Kuurojen talossa. Tervetuloa.

Kymenlaakson Tähti r.y. Pikkujoulujuhla marraskuun 26 päivänä klo 18 Kotkassa Kotkan Säästöpankin kerhohuoneessa Liikekeskuksessa. Nimetön paketti mukaan. Tervetuloa.

Mikkelin Kuurot Urheilijat r.y. Pikkujoulujuhla yhdessä kuurojenyhdistyksen kanssa marraskuun 26. päivänä klo 19 yhdistyksen huoneistossa Akkavuorenkatu 5. Nimetön paketti mukaan.

Tampereen Kuurot Urheilijat r.y. Pikkujoulushow Tampereen Kuurojenyhdistyksellä joulukuun 3 päivänä klo 19. Ratkiriemukasta ohjelmaa, riisipuuroa, joulupukki ja tanssia. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Seuran vuosikokous on joulukuun 11 päivänä klo 17 kuurojenyhdistyksen huoneistossa. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Tervetuloa.

TIDSKRIFT för DÖVA

N:o 11 1977

Inga specialförmåner Nya funktionärer i dövas förbund för oss —

Under hösten sammanträder fullmäktige i städer och kommuner för att behandla budgeten till nästa år. Och då brukar understöden till organisationer och föreningar gå genom i ett enda knippe. Tjänstemän som är ansvariga för budgeten har förberett hur beloppen skall fördelas. Dövföreningen som är verksam i resp. kommun är också ihågkommen, men sällan är utdelningen tillräckligt stor.

De som är med i föreningsverksamheten vet hur viktig föreningen är för de döva. — Men vet tjänstemännen och kommunalfullmäktige det? Om kommunens understöd är minimal, betyder det att de som avgör i saken inte har ett begrepp om dövföreningens betydelse. En sådan förening tycker de att är en bagatell — något kuriöst i dagens samhälle. Det finns så många slags tjänster och socialförmåner som delas ut till alla medlemmar. Inte kan man väl bevilja specialförmåner åt döva, må de nöja sig med vad de får.

Om de styrande i samhället inte har någon vetskap om dövföreningar, ligger felet hos föreningarna. Information om döva och dövföreningar måste ges åt kommunens myndigheter och fullmäktige i alla de former, både skriftligt, personligt, vid informationstillfällen, till pressen o.s.v.

Vid informationen bör föreningen påpeka följande omständigheter:

— I dagens framstegsvänliga samhälle, med alla de tjänster och möjligheter till kontakter som finns, står den döva allena. Sist och slutligen. Han har mycket små kontaktmöjligheter till sin omgivning och får inte den känsla av tillfredsställelse och samhörighet som varje människa behöver för att känna sig tillhöra de andra. I de hörandes

Redan länge har våra nya medarbetare funnits på dövförbundet utan att de blivit presenterade för er i vår tidning. Här kommer de:

— Verksamhetsledaren Liisa Kauppinen har varit med sedan 1973. Först var hon informationssekreterare och från 1976 tf. verksamhetsledare.

Förbundet har utnämnt henne till ordinarie verksamhetsledare, därför presenterar vi henne på nytt men nästa gång.

— Teckenspråkssekreteraren, pastor Antti Vanne, kom till förbundet våren 1976. En tid var han i Gamla kyrkans församling i Helsingfors, men det får han själv berätta om. Sedan april detta år är han igen på plats i förbundet.

— Marknadsföringssekreteraren Marja Syvänen skall leda förbundets insamlingsverksamhet och utveckla den. Sälja brevslutarmärken, snäckor och andra artiklar. Marja har energiskt tagit itu med sin uppgift under våren och sommaren. Hon har förnyat och utvecklat förbundets telefonsäljarverksamhet.

Vi har bett dem berätta om sig själva, om var och när de är födda, om sin utbildning, familj, de tidigare arbetsplatserna och varför de nu kommit in i förbundets tjänst. Vad har det betytt för dem och vilka är deras intryck och erfarenheter av döva och arbetsmiljön.

omgivning finns det inga möjligheter för döva att samarbeta. Men dövföreningen ger detta, här finns inte kommunikationssvårigheter, här är man tillsammans på ett obesvärat sätt och här kan man vara verksam på olika sätt. Föreningen ger information om olika saker från olika områden. Bl. a. om samhällstjänster, kurser, föredrag, utfärder, läger, kulturverksamhet — med ett ord allt som andra medlemmar i

Antti Vanne presenterar sig

På Dövas Förbund har teckenspråksarbetet fortgått hela tiden. Men ändå bara som bisyssla ända till senaste år. Penning-automatföreningen lovade ge ekonomisk hjälp för avlönandet av en heltids teckenspråksfunktionär. Dövförbundet grundade i maj 1976 en teckenspråkssekreterartjänst och jag har ända sedan dess skött teckenspråksärendena i förbundet.

Vi har inte i Finland något institut som utbildar teckenspråksstuderanden. Man får privat studera teckenspråket och allt som därtill hör. Många personer har undervisat mig. Det är omöjligt att räkna upp dem alla som på ett eller annat sätt satt mig in i dessa saker, men en vill jag i alla fall nämna, det är förra verksamhetsledaren i dövförbundet Jaakko Väisälä. Han var min första lärare i teckenspråket.

Mitt egentliga studieämne är teologi. Vid den tiden jag trädde in i dövförbundets tjänst hade jag slutfört mina studier till präst. Men jag var ännu inte prästvigd. Jag rådgjorde med biskopen i Helsingfors stift, han bad mig vara med i församlingsarbetet en tid. Jag fick tjänstledighet från dövförbundet under ett halvt år och var med i

samhället får sig direkt tilldelat.

— De döva är arbetande och skattebetalande medlemmar i samhället. Skulle de inte också ha samma förmåner som andra i landet. Kunde inte detta ordnas för döva genom dövföreningarna eftersom det är enda möjliga sättet. Kunde man inte medge att så är och bevilja de döva deras rätt. Skulle inte en annan slags inställning betyda diskriminering.

J. Narmala

Gamla kyrkans församlingsarbete. I början av april återvände jag till förbundet, nu som heltidsanställd.

Trots att jag är den första som innehar teckenspråkssekreterarens vakans, behövde jag inte börja mitt arbete helt från början. Det fanns redan planeringar för olika slags verksamhetsformer. Jag har bara behövt sätta dem i ordningsföljd, de viktigaste ärendena först och har nu att förverkliga dem efter mina möjligheter.

Jag är född 5.10. 1948 i Salo.
Antti Vanne

Vi presenterar Raili Ojala

Jag är dotter till Eero och Terttu Ojala — en viktig sak som hänt mig i mitt liv. De har öppnat dörren för mig till de dövas krets, där jag fått mina gamla vänner. Någon har varit skolkamrat med mina föräldrar, någon har tävlat med far. I födelsegåva har jag fått förmågan att förstå döva. Men det har inte gått alldeles av sig själv. Som barn ville jag inte alls arbeta för döva — men allt som hänt mig i livet har berott på slumpen. Nu kan jag inte tänka mig att göra något annat.

Jag informerar om döva, deras problem, om teckenspråket. Överallt där jag rör mig, och så fort jag råkar någon människa, blir det ett litet föredrag om dövhets förrän diskussionen om arbetsplats eller yrke börjar. Jag har märkt att denna personliga information är den bästa vägen att få hörande att stanna upp och fundera över de dövas svårigheter. Om inte den eviga bristen på tid funnes...

Vår nya socialledare

Ivrig steg jag in i ett litet arbetsrum — det var på Kinkomaa sjukhus ekonomieavdelning. Där fann jag Marjaana Suosalmi, hon lystrar till smeknamnet Nanna.

Vem är Marjaana Suosalmi?

Hon är Dövas förbunds nya ledande socialkurator. Hon började sitt jobb den 1. 10. 77. Hon är inte ett dövas hörande barn, hon har aldrig haft att göra med döva under sin barndom. Hon har "hittat" dem helt enkelt. Marjaana är 28 år och född i det vackra Mellersta-Finland i Keuruu. Men hon gick i skola i Inkeroinen i Kymenleden.

Jag tycker att jag är på fel område, för jag är inte skolad till informera utan till socialarbetare. Jag har arbetat som skolkurator i den kristliga folkhögskolan i Åbo och i hörselskadades skola i Jyväskylä. Jag lärde mig rehabiliteringen av småbarn ända upp till vuxna döva. Man får också många kontakter, personer som är bra att känna när man senare behöver sköta ärenden. På förbundet är informationsarbetet bara en liten del av mitt arbete trots att det kunde ge arbete åt två. Jag är tolk för verksamhetsledaren Liisa Kauppinen, på rådplågningar, möten, seminarier, i samarbetet med andra organisationer. Jag har på nära håll fått lära mig hur svår de dövas situationen är i integrationen och bland människor som inte kan teckna. Att kunna förstå varandra när erfarenhetsupplevelserna är så olika.

Jag skulle vilja få kontakt med dövas hörande barn, vi har mycket gemensamt. En annan dröm är att få besöka döva och berätta för dem om livet, samhället, familjen, allt mänskligt. Jag har haft gynn timer erfarenheter av att besöka dövföreningar. Om ni ber mig kommer jag gärna.

Jag är inte gift. Se bildordboken 217.4. Jag tycker om att skriva brev, bättre än att få dem. Jag tycker om teater, bio, att handarbete. På förbundet är vi kvinnor i majoriteten. Andan är god, där är trevligt att arbeta. Man glömmer ibland att gå hem. För på Dövas Förbund tar arbetet aldrig slut.

Studierna

Marjaana har studerat vid universitetet i Jyväskylä. Hon är pol.mag. och hennes ämnen var utvecklingspsykologi, specialpedagogik. Under studietiden fungerade hon som fritidsledare i de hörselskadades skola i Jyväskylä. Och började med scouting bland barnen. Snart märkte hon att hon måste kunna teckna, gick in i en teckenspråkskurs och blev intresserad av döva. Hon påstår att jag är hennes "läromoder" men det vet jag inte så noga. Men alltid när vi råkas går samtalet in på de döva och problemen och vi funderar och "förbättrar" deras villkor och ivrar för teckenspråket, som den tiden inte alls var popp. Det var då Marjaana fick gnistan.

Arbetet bland de döva

En sommar var Marjaana i England som assistent i en skola för dövblinda. På Åvik fick hon sedan träning i det arbetet och lärde sig också teckna ännu mera. Eftersom hon var så ivrig att jobba bad jag henne vikariera för mig under min semester. Ett önskemål hade jag: att jobben skall göras undan efterhand och ingenting får läggas på hög. Och jag blev åtlydd. Aldrig har ett bord varit så tomt som den gången jag kom hem igen. Alla var nöjda.

Arbetet på Kuulonhuoltoliitto

Kuulonhuoltoliitto behövde en medarbetare för tre år sedan. Någon som skulle rehabilitera dövblinda småbarn. Marjaana fick det krävande jobbet och skötte det sedan ända till den dagen då hon steg in i dövförbundets kontor.

Vad är svårt på ett nytt arbetsfält?

Det är ledsamt att lämna barnen och hemmet där jag arbetat i tre år.

Ledsamt också att flytta från Jyväskylä. Jag saknar mina arbetskamrater, isynnerhet personalen på foniatriska avdelningen i Kinkomaa.

Vad tänker du göra som ledande kurator?

Jag följer dina spår, kära läromoder! Jag har fått den föreställ-

Dövskolan i St Michel

Vad har döva för yrken? I Finland är de snickare, metallarbetare, mest hantverksyrken. Inte mycket att välja på.

I St Michels dövskola kommer en förbättring att ske detta läsår. Man vill försöka utbilda klassledare, elevvårdare och kuratorer, med stöd av läroavtalsutbildningen. Sådant har ännu inte ordnats i Finland.

En provelev, Kari Rautiainen, försöker denna höst skola sig till

ningen att jag skall tillsammans med socialkuratorerna utveckla deras arbete. Jag hoppas att jag kan representera dem i förbundet, att vara deras förbindelseman.

Till arbetet hör också att kartlägga de dövas sociala ställning och korrigera den. Man måste ha kontakt med myndigheter och delta i seminarier och möten där man behandlar handikappades ärenden. Om man inte är med där saker utspelas, vet man inte vilka beslut som har fattats hos de övriga stöttrupperna.

Får jag komma med en åsikt? Att dövarbetare inte skulle ha mus-tascher på övre läppen. De döva har svårt att avläsa från läpparna.

Vad jag önskar Marjaana Suosal-mi?

Det har varit en glädje att följa med din utveckling i denna sektor. Du har hjärta och hjäna och helt oförmärkt har du vuxit in i ditt nuvarande arbete. Jag är glad att just du fortsätter mitt arbete i Dövas Förbund. En lätt uppgift blir det inte. Men du klarar den med din förmåga. Det kommer att gry en morgon för de döva. Jag menar sedan den dåliga tiden gått över. Då kommer vi att få flere socialkuratorer, tolknätet kommer i gång och de döva får mera tjänster att tillgå. Vi kan stöda varandra och förstå varandra.

Lycka till på ditt nya arbetsfält!
Aune Ihalainen

elevvårdare, det innebär att på skolinternatet göra de sysslor en daghemsassistent gör.

Till den utbildningen hör två skeden. En teoretisk linje i Åbo yrkesskola och så praktisk arbetskurs i St Michel. Sammanlagt räcker kursen två år. Eleven får lön för tiden han arbetspraktiserar.

De teoretiska ämnena är allmänbildande, såsom samhällslära, modersmål och svenska språket, barnavård och uppfostran, näringslära och arbetsplatslära. Till arbetsutbildningen hör undervisning i gruppverksamhet och alla arbeten som hör till barnavården. Kari har tre månaders provtid, förrän han skall bestämma sig om han vill gå in på den banan.

Klassledarens och kuratorns yrken kommer att tas upp i framtiden. Klassledaren är lärarens medhjälpare under timmarna. Kuratorn skall hjälpa eleverna att få arbete efter genomgången skola.

Raimo Vuohelainen, rektorn för skolan, säger att läroavtalsutbildningen börjar småningom komma igång. Först skall de sju som nu är i gymnasietadiet få sin start. Senare fortsätter man med mera ambitiösa planer. Grundvillkoret är mellanskola eller genomgånget gymnasium. Tydligt börjar man också i de andra dövskolorna i Finland med motsvarande utbildning, yrkesutbildningsstyrelsen har sänt dem brev om saken.

Eftersom det inte finns förebilder i Finland, har man besökt Örebro dövskola i Sverige. Raimo Vuohelainen följde med verksamheten förra vintern.

I gymnasiet i Örebro har ända sedan år 1967 också hörselskadade varit intagna. Endel har deltagit i det normala skolarbetet, de övriga har fått specialundervisning allt efter graden av hörselstyrkan.

I skolan i Örebro förenas både gymnasium och yrkesskola. Eleverna kan välja mellan 23 olika yrkeslinjer och bland många specialkurser. Det är humanist-sociala, ekonomiska, teknisk-naturvetenskapliga linjer att välja emellan. Om man vill gå in på den treåriga kontorslinjen, bör man studera modersmålet, maskinskrivning, företagsekonomi och kontorsgöromål. Liksom man i den treåriga ekonomiska kursen måste lära sig matematik, företagsekonomi, samhällslära, svenska och engelska samt mas-

Mönstring av sommarhändelserna i Uleåborgs län

Sommaren med sina goda och ibland också besvärliga moment (då folk är på semester) är åter över. Vi här i Uleåborgs län har enligt televisionens väderlekskartor varit lyckligt lottade. Men vi kan trösta övriga Finland att riktigt så bra väder har inte vi heller haft.

Det är lätt att komma fram när man har bil, och tillfällen har funnits. Det har varit läger, kurser, föredragsdagar, tävlingar och tillfällen då man bara träffats och varit glada. I Kajana ordnades den 15 april en dag för funktionärerna, man talade om dövvården. Här diskuterades de hörselskadades problem och experter höll föreläsningar. Ett liknande tillfälle hölls i Kuusamo den 28.10. På våren träffas vi kanske i Kalajokidalen i samma tecken. Om inte lärdomarna har gått upp i rök, kan de döva i Uleåborgs län vänta sig bättre expertishjälp i framtiden.

Malminharju har varit flitigt besökt under sommaren. Ledsamt nog har döva här i norr inte kunnat begagna sig av kurserna. Måne det beror på att informationen inte riktigt gått fram eller har man inte varit intresserad. Det skulle vara nödvändigt att gå med på

kingskrivning. Man kan dessutom välja några s.k. övningsämnen som t.ex. musik.

Eleverna bor hemma, på internatet eller ute i familj. Mest självständig är man på internatet, man kan koka sin mat själv eller äta på en bar. Det uppfostrar eleven att reda sig i samhället så långt som möjligt.

De som gått genom skolan i Örebro har blivit mycket väl placerade på arbetsmarknaden. Endast 8 elever av 167 har inte fått jobb.

De populäraste grenarna har varit de tekniska och kontorsarbetet. I endel fall har eleverna fortsatt studierna eller praktiserat. Det som är speciellt märkligt är att eleverna har fått stadigvarande arbete på den fria marknaden.

Länsi-Savo 20.9. 77

FÖDELSEDAGAR

70 ÅR

Arvo Helenius den 24 november 1977 i Helsingfors

Eeva Östman den 1 december 1977 i Dickursby.

60 ÅR

Erik Liljegren den 4 december 1977 i Helsingfors

Hilja Pimiä den 11 december 1977 i Helsingfors

Vi gratulerar!

kurser. Ofta blir de annullerade för att endast få anmälningar kommer. De som delar ut understöden kunde tro att det inte behövs kurser, men så är det ju inte. Alla studier och möjligheter till rekreation är viktiga.

Efter många övertalningar, både med brev och besök, fick vi två modiga flickor och två modiga pojkar att resa till Nikkarila på rehabiliteringskurs.

Kära föräldrar, anhöriga och vårdare! Det är ni som skall ta initiativet. Ta reda på adresser och skicka in ansökningar för era skyddslingar. Ge alla friska och arbetsföra döva chansen till deltagande. De som i sina hemknutar inte har någon framtid. De måste få leva ett eget liv och ha en framtid.

I Haukipudas ordnades den 3—9.9. en kurs för döva i Norra Finland som levde isolerade. Femton deltog. Lätt var det inte att få dem med. Många lovade komma, men utblev ändå, och då gick telefonrådgivarna varma för att få andra med i stället. Naturligtvis blev gruppen ojämn på det viset. Men lägret var lyckat, god kamratanda och humor rådde...

Ett viktigt meddelande till er:

Jag börjar en annan mottagning också i Kainuu i systrarnas lokal i församlingshuset. Du har kanske redan träffat församlingssystemen där. Jag tar emot första tisdagen varje månad från kl. 17.00—20.00.

Många hälsningar

Valde Räisänen
Socialkurator
i Uleåborgs län

De vuxendövas konferens i Stockholm

I somras startade "Projekt Vuxendöv" med bidrag från socialdepartementet. Och den 21 september ordnade Hörselfrämjandet konferensen för vuxendöva. Vi var många deltagare, både döva och hörselskadade och kuratorer från audiologiska avdelningar på sjukhus.

Rektor Arne Fransson sade i sitt inledningsanförande bl.a.: "I vuxenprojektet går vi tillsammans för att försöka övervinna hindren i kommunikationen som dövheten ställer i vägen. Hittills har vi bara haft teckenspråket att erbjuda. . ." (Möjligheterna till teckenspråkskurser kommer att kvarstå). "Vi vill inte ta ifrån de vuxendöva någonting utan istället erbjuda något nytt".

Tim Arrevik från Rehabiliteringsanstalten i Uppsala redogjorde för mun-hand-systemet. Han poängterade att MHS är ett tekniskt hjälpmedel, speciellt för vuxendöva som inte kan avläsa så bra från läpparna. Enligt honom kan MHS göra talspråket levande för avläsaren om det används rätt som hjälp till talspråket. "MHS har stora möjligheter att förändra vuxendövas situation".

Debatten som följde blev livlig. Det kom fram många synpunkter både för och emot. SDR eller dövförbundet i Sverige representerades av sin ordförande Börje Edwall. Han var rädd för att de som lär sig MHS inte vill lära sig teckna överhuvudtaget, att de som lär sig MHS blir en liten isolerad grupp som inte kan kommunicera med barndomsdöva.

Tim Arrevik bemötte kritiken och förklarade att MHS inte är ett språk utan ett tekniskt hjälpmedel. "Vi skall försöka nå tillbaka till normala språkförhållanden så mycket som möjligt". Medan teckenspråket å andra sidan är något helt nytt.

Arne Fransson påpekade också att det är bra att det finns alternativ. "Vi har inte kunnat undgå att se att det finns många som inte inom lagom tid kan lära sig teckenspråk så att de kan använda det".

Min egen åsikt är att vi vuxendöva och de barndomsdöva är två olika grupper med olika behov. Vi

vuxendöva har språket och kan uttrycka oss med det. Vi lär oss lättare MHS-systemet (jag tyckte att det var lätt att lära det).

Jag tror att det är svårare för barndomsdöva att lära det. För dem är teckenspråk och åtbörder något naturligt.

Men för de vuxendövas anhöriga och vänner är det lättare att lära sig MHS.

På en fråga hur snabbt man kan lära sig MHS, svarade Tim Arrevik att det kan gå på ett par dagar. Men det fordras förstas övning efteråt, så att det skall sitta i.

Jag tyckte att teckenspråk är roligt men det tar tid innan man behärskar det. I många fall är det som att lära sig ett nytt språk.

En av deltagarna sa: men det är till ingen nytta om vi vuxendöva lär oss MHS eller teckenspråk, om inte de människor som vi står i daglig kontakt med lär sig något system, så att de kan överföra information till oss.

Det är väl det viktigaste att lära sig något system — vilket som helst — som gör att vi kan kommunicera med människorna omkring oss.

Jag tycker att det här är en stor satsning, speciellt på oss vuxendöva. Något motsvarande finns ju inte hemma i Finland. Överhuvudtaget har jag inte hört talas om någon organisation som motsvarar Hörselfrämjandet. Finns det?

Jag har lärt mig MHS hemma, på Kuulonhuoltoliitto. Terapeut Ulla Holm-Dallas lärde mig det. Hon bor inte längre i Finland. Men jag tror nog att det finns någon annan som kan det. Jag tycker att det är en bra idé att satsa på MHS för vuxendöva. Det är säkert svårt att göra det i Helsingfors, resurserna är ju så mycket större i Sverige.

Jag återkommer så snart det händer något av intresse.

Med hälsning

Ulrica Kumlin

(Ulrica Kumlin är en ung fru från Helsingfors, som bor tillfälligt i Stockholm. Hon blev döv som fullvuxen och är nu intresserad av dövhetens problem. Vi hälsar henne välkommen till vår tidning som korrespondent i Sverige.)

Niilo Rannikko är borta

Den 16 augusti avled Niilo Rannikko på Pikolinna sjukhus i Tammerfors. Han föddes i Jalasjärvi den 27 april 1913. Han har gått i dövskolan i Uleåborg. När han flyttade till Tammerfors gick han in i dövföreningen där. Han har i många år tillhört styrelsen för dövföreningen, både som ordförande och sekreterare. Han tillhörde också idrottsklubbens styrelse, var dess sekreterare. Dessutom har han tagit aktivt del i den andliga verksamheten.

På grund av sjukdom måste Niilo dra sig tillbaka i förtid, vilket var beklagligt. Men det oaktat var han en trogen medlem som alltid deltog i alla tillfällen och gav råd åt de yngre funktionärerna. Föreningen stod hans hjärta nära.

Niilo Rannikko har för sina förtjänster och sin verksamhet fått emotta Dövas förbunds förtjänstmedaljer i brons och silver.

Han jordfästes i stillhet den 26 augusti på Vatiala begravningsplats.

En vän

SPORT

Knut Johansson, orientersensation

Sverige segrade över Finland i orienteringskampen 24—25 september i Åbo. Den nittonårige Knut Johansson tog en individuell seger över oldboy Sulo Rannikko med nästan 3 minuter. Jukka Alamaritila blev trea, med en minut efter Sulo. Svenska laget vann med 1.36 minuters marginal. Stafetten höll upp spänningen genom att mellantiderna gavs genom radiotelefonen. Finlands II och I lag kom till andra etappen, II:s Tiirikka skickade iväg Erkki Paavola till sista delen. Sveriges ankare Johansson väntade nästan 14 minuter och började sedan jakten. Han kom som segrare till målet. Resultatlistan på finska sidan!

Mari Nellas snack om idrott

Dessa berömda tävlingar i Rumänien bevisades också av Mari. Som hann se några finaler och avslutningen. Besynnerliga spel: hörande idrottsmän, politik, protester... Men avslutningen var "alla tiders" som man brukar säga. Man talade, man sänkte flaggan och släppte ballonger. CISS luftballong flög längst (eftersom den antagligen var störst och alltså hade mest luft — vacuum).

Efteråt semestrade Mari i Mamaia vid Svarta havets strand. Om nu Bukarest var en besvikelse, så var Mamaia dubbelt mera behaglig. Tänk, en sandstrand på 8 kilometer och ett lagomt saltvatten så också Mari kunde flyta, han som inte kan simma.

Så att Mari har slagit sig lös och besett nya nejder.

Iran kommer att ordna nästa världstävlingar för döva. Det blir om fyra år och Mari har hört rykten om att döva också får delta. Naturligtvis om de klarar sig bättre än hörande.

(forts. sid. 17)

DÖVAS XI KULTURDAGAR I BJÖRNEBORG 29—30.4. 1978

Härmed inbjuds förbundets medlemsföreningar, ungdomsklubbar och personmedlemmar att delta i XI kulturdagarna i Björneborg 29—30.4. 1978. Tävlingsarna omfattar förmåga i framföring, konstantverk och hobbyarbeten.

Tävlingsgrenar

Konst och hobby: teckningar och målningar, också yrkesarbeten.

Fotografering: porträtt, situationsbilder, färgbilder. Storlek 12 x 18 cm, bilderna limmas på kartong.

Smalfilm: Fritt motiv. Tiden 8—10 min.

Teckningar utförda under 1 timme.

Skrivtävling: Öppen serie, Ungdomar under 24 år samt skolelevernas serie. Fritt val.

Skolelevernas konstnärliga arbeten: teckningar och målningar.

Framställning

Deklamation 1. obligatorisk dikt: "Om du älskar mig, låt mig gå". 2. ungdomar under 24 år (även skolelever). Obligatorisk dikt: "Den gråtande flöjten" Obs! Båda dikterna ingår i decembernumret! **Dikt efter fritt val** skall sändas in samtidigt med anmälan.

Berättande: a) vanligt berättande, fritt val, tid: 10 min. b) visuellt berättande, fritt val, tid: 10 min. Obs: Öppen serie och Ungas serie.

Pantomim: Fritt val. Tid 5 min. Öppen serie och Ungas serie.

Humor: Fritt val. Tid 5 min. Öppen serie och Ungas serie.

Till Ungas serie hör alla under 24 år samt skolelever.

Lagtävlingar

Kunskapstävling: Tävlings mellan föreningar, 3-man-nalag.

Köruppträdande: I Obligatorisk: "Jag älskar dig, liv!" II Fritt val

Folkdans: Obligatorisk folkdans: Kadrija. Samt dans efter fritt val. (Dansbeskrivn. i december numret)

Obs! Ingen åldersgräns, utom när ålder särskilt omnämnas.

I decembernumret ingår närmare uppgifter om anmälan och adresser.

Uppgifterna här ovan ger er kanske tillräckligt med tid för planering och övning.

Det fullständiga programmet ingår i finska spalten.

(forts. fr. sid. 16)

Orienteringstävlingar har ordnats av olika klubbar denna sommar och många deltagare har löpt med (enligt arrangörerna). Maris vän (Veksi) blev ivrig och har tävlat runt om i Finland. Han har redogjort för Mari om orienteringens alla finesser (förfärligheter, tycker Mari) och därför frågar Mari nu av idrottsklubbarna: — Allvarligt talat, varför används i de nationella orienteringstävlingarna kartor där en lada t.ex. finns utmärkt. Då ladan är riven sen årtal tillbaka. Alltså föråldrade kartor.

Friidrottens anhängare minskar hotande mycket. Mari Nari skyller på de kommunala skolorna och deras "system". Esa är bekymrad och SeLe tiger still? Hur som helst, läget är bekymmersamt. Ni ungdomar, upp och sporta!

Mari brukar då och då gå länk. På kvällarna...

Volleybollserierna skall just börja. Mari har hört rykten också här, att Björneborg tänker överraska i år. — De har tänkt bli fjärde!

Skidtävlingarna står snart för dörren, vi skall hoppas att deltagandet blir stort. Antingen det nu finns snö eller inte (haha). Mari har tjärat skidorna — de kommer att brinna bra om de inte behövs.

Med idrottshälsning

Mari Nella

Minneslistan

— Enda sättet att få en vän är att vara en vän —

Ralph Waldo Emerson

19.11 JAKOBSTAD. Jakobstads Döva r.f., valmöte hålles den 19 november kl 14 i föreningens lokal.

KARLEBY

12.11. Mellersta—Österbottens döva r.f. håller valmöte kl 15.00 i Mercurius-huset, Storgt. 29. Föredrag kl 18 i samma lokal.

3.12. Dövas förening firar lilla julen kl 18.00 i Församlingshuset, Torggatan 41, Karleby.

HELSINGFORS

20.11. Månadsmöte kl 17.00 på Elisabetsgatan 27.

19.11 Hero och Ungdomsklubben firar lillajulen kl 19. Ta med tomtemössa och julklapp.

22.11 Heros valmöte kl 19. (Inte den 19.11. som tidigare nämnts.)

3.12 Damklubbens lillajulfest är kl 19.00.

6.12 Självständighetsfesten kl 16.00 på Elisabetsgatan 27. Vår republik fyller 60 år. Tal av Runo Savisaari.

11.12 HDF:s månadsmöte kl 17.00, Elisabetsgatan 27.

Vår käre

Pauli Olavi Karhu

f. 4.8. 1924 i Varkaus
d. 18.7. 1977 i Lovisa

I kärt minne bevarad
Margit o. Jarmo
syskon med familjer
samt släkt och vänner

Slumra så tyst från sol och vår
slumra stilla från smärtans tår
ingen plåga dig nalkas mer
Gud en evig vila dig ger.

Jordfästningen har ägt rum den 30.7.77
på Lovisa nya begravningsplats.

MALMINHARJU

3.12. Lillajulen firas kl 19.00. Alla är välkomna!

3—4.12 Kurs i bokföring för kassörer och fortsättningskurs för ordföranden och sekreterare.

5—6.12 Distriktens rådplägningsdagar. Dagarna skulle hållas 26—27.11 men 26.11 är en arbetsdag då vi skall "arbeta in" måndagen 5.12. som blir fridag. Kursen börjar kl 12. Förbundet betalar resekostnaderna för sina egna representanter, enligt billigaste resesättet. Vi hoppas att distriktet ville göra detsamma för sina ordföranden och sekreterare. Alla har fri inackordering för ett dygn på Malminharju.

OBS! Helsingfors dövas förening annullerar familjefesten den 10.12. I stället ordnas under Trettondagen 1978 Medlemmarnas kaffesits, då alla barnen bjuds på godis och limonad.

Mera därom i december-numret.

SE UPP! UNGDOMAR OCH TONÅRINGAR!

Ungdomsdagar i Uleåborg 19—20. 11. 77. Verksamhetsledaren Liisa Kauppinen inleder. Många viktiga föredrag och diskussioner. Hela programmet ingår i spalten på finska.

Mitt varma tack till alla döva vänner för vänlig hälsning på min bemärkelsedag.

Solveig Karilas

Ett varmt tack för vänlig hälsning på min bemärkelsedag till Helsingfors Dövas Förening, Sommarhemmet Suvipirtti och alla döva vänner.

Rafael Hammarlund

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32
Tel. 576 788

Kuurojen XI Kulttuuripäivät Porissa 29—30.4. 1978

Kutsumme liiton jäsenyhdistyksiä, nuorisokerhoja ja henkilöjäseniä ottamaan osaa XI kulttuuripäivien esitystaidon-, taide- ja harrastuslajien kilpailuun Porissa 29—30.4. 1978.

KILPAILULAJIT

Taide ja harrastelajit

Taidetyöt. Myös piirustukset ja maalaukset sekä ns. ammattityöt. Ei ikärajoitusta.

Harrastetyöt. Myös piirustukset ja maalaukset, joita ei luokitella taidetöiksi. Ei ikärajoitusta.

Valokuvaukset, seuraavista aiheista:

- muotokuvat,
- tilannekuvat,
- värivalokuvat.

Kuvien oltava vähintään kokoa 12 × 18 cm, pohjustettuna kartongille. Kilpailija voi osallistua kuhunkin aiheeseen kahdella kuvalla, negatiivit liitettävä mukaan.

Kaitafilmaus. Aihe vapaa. Filmin kestoai-
ka 8—10 min. Ei ikärajoitusta.

Piirustuskilpailu
työkilpailuna. Kilpailuaika 1 tunti. Määritetty aihe. Ei ikärajoitusta.

Kirjoituskilpailu sarjat:

Avoin-sarja.

Nuorten-sarja ikä alle 24 v.

Koululaisten sarja.

Kirjoitusten aiheet vapaat. Kilpailija voi osallistua kahdella aiheella.

Koululaisten taidetyöt piirustukset ja maalaukset.

Esitystaidolliset esitykset:

Lausunta 1. Avoin sarja pakollinen runo "Jos rakastat minua, anna minun mennä" M. D. Garretson,

2. Nuorten sarja alle 24 v. myös koululaiset, pakollinen runo "Itkevä huilu" Larin Kyösti.

Vapaavalintainen runo on lähetettävä ilmoittautumisen yhteydessä.

Kerronta a) tavallinen kerronta. Aihe on vapaa, mutta mainittava ilmoittautuessa. Esitysaika 10 min. Sarjat: Avoin sarja. Nuorten sarja. b) **visuaalinen kerronta.** Aihe vapaa, mutta mainittava ilmoittautuessa. Esitysaika 10 min. Sarjat: Avoin sarja. Nuorten sarja.

Pantomii. Aihe on vapaa, mutta mainit-

tava ilmoittautuessa. Esitysaika 5 min. Sarjat: Avoin sarja ja Nuorten sarja.

Huumori. Aihe vapaa, mutta mainittava ilmoittautuessa. Esitysaika 5 min. Sarjat: Avoin sarja ja Nuorten sarja. Nuorten sarjaan voivat osallistua alle 24 vuotiaat ja koululaiset.

Joukkuelajit

Tietokilpailu. Yhdistystenvälinen 3-henkilillä joukkueilla. Osanottajien nimet ilmoitettava ilmoittautuessa tai 1 tunti ennen kilpailua. Ei ikärajoitusta.

Kuoroesitys. Vapaavalintainen ja pakollinen kappale. Kuoron pakollinen esitys "Rakastan sinua, elämä". Vapaavalintainen esitys on lähetettävä ilmoittautuessa, jolloin on myös mainittava kuoron jäsenten nimet ja johtaja. Ei ikärajoitusta.

Tanhu. Vapaavalintainen tanhu ja pakollisena tanhuna "Lappakatrilli", Kisapirtti sivu 57. Vapaavalintainen tanhu on mainittava ilmoittautuessa, jolloin on myös mainittava joukkueen jäsenten ja ohjaajan nimi.

Kilpailuun saavat osallistua kaikki Kuurojen Liiton jäsenyhdistykset ja näiden henkilöjäsenet, jotka ovat todistettavasti olleet yhdistyksen jäseninä ainakin kilpailuvuoden alusta lähtien, tämä ei koske koululaisia. Kilpailijoiden ikäraja on nuortensarjoissa alle 24 vuotta.

Kuurojen Liitto kutsuu kulttuuripäivillä esiintymään yhdistysten, nuorisokerhojen ja koulujen näytelmäryhmiä, jotka voivat esittää

a) **visuaalisen näytelmän.** Aihe vapaa ja esitysaika 15 min. Ilmoittautuessa mainittava osajakso, ohjaajan ja esitettävän aiheen nimi.

b) **näytelmä.** Aihe vapaavalintainen, lyhennelmä tai sovitus. Aikasuositus 30 min. Ilmoittautuessa mainittava osajako ja ohjaaja. Esitettävä aihe on mainittava.

Toistaiseksi näytelmät eivät ole kilpailulajeja, vaan vapaita esityksiä. Esitysten päätyttyä jaetaan näyttelijöille ja ohjaajille kunniakirjat.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautumiset on lähetettävä 1.4. 1978 mennessä os. Kuurojen Liitto r.y. PL 4 02211 Espoo 21

Yhdistysten tulee huolehtia ilmoittautuessa, että — asianomainen kilpailija on yhdistyksen jäsen, — nuorten sarjaan osallistuja on alle 24 vuotias, — kuoroesityksen vapaavalintaisen esityksen nimi ja sanat ovat liitteenä,

AVOIN SARJA: Pakollinen runo

Mervin D. Garretson

Jos rakastat minua,
anna minun mennä

Tahdon katsella elämää omien silmiäni läpi
En sinun silmiesi kautta, jotka kuitenkin ovat sinun.
Purjehdit suurella tuntemattomalla merellä
Se on minun maani — sinä olet siellä muukalainen,
Joten kuuntele minua.

Me viitomme omalla kielellämme
Sinä voit olla siinä mukana
Sana sille, luullakseni, on kommunikaatio
Tai oikeastaan se on enemmän, yhteys . . .
Me puhumme viittomilla ja yhdessä
Mistä tahansa ja kaikilla keinoilla
Päämäärään päästäksemme.

Miljoonat tähdet eivät tee minusta tähteä
Miljoonista unelmista ei yksikään saata olla minun
Pyhiinvaeltajia oli kourallinen tuntemattomalla rannalla
Joka kuitenkin oli heidän omansa.

Anna minulle mahdollisuus
Olla erilainen kuin muut
Oppia että yksikin tähti voi olla itsessään valovoimainen
Että voin löytää rauhan ja tyydytyksen omasta itsestäni.

Kuin valtava aalto on tämä ylenkatseen leimahdus
Teiltä joka ette edes yritä ymmärtää
Että jokainen uusi auringonnousu ja lasku
On erilainen, niinkuin jokainen hiekanjyväkin.
Tähän elämään sinulla on mahdollisuus tutustua
Mutta minä siitä päätän
Opetä minua, rakasta minua,
Niinkuin rakastat taideteosta tai vuorimäntyä
Älä yritä kahlita minua, pakottaa minua
Muottiin johon en sovi.
Kastele, ruoki, ravitse kasvavaa puuta,
Älä tartu siihen, tai pakota sitä, äläkä leimaa
Anna sen kukoistaa, anna sen kasvaa
Jos rakastat minua, anna minun mennä.

- tanhun vapaavalintaisen kappaleen käsikirjoitus on liitteenä,
- lausuntakilpailuun osallistujan vapaavalintaisen runon käsikirjoitus on liitteenä,
- tavallisen kerronnan, visuaalisen kerronnan, pantomiimin ja huumorin esittäjien aiheet on mainittava,
- kirjoituskilpailu, kilpailutyön mukana on oltava suljettu kuori, jossa on kirjoittajan nimi ja osoite. Kuoreen tulee merkitä aiheen nimi.
- Taide- ja harrastetyöt, piirustukset, valokuvat ja

NUORTEN SARJA: Pakollinen runo

Larin Kyösti

Itkevä huilu

Tein minä pajusta hilpeän huilun,
mut en ääntä ma siihen saanut.
Aattelin: ei ole onneni haltija
soittajan lahjoja mulle jaannut,
soi, soi seli, lahjoja jaannut,
soi, soi seli, lahjoja jaannut,
ma kaikille huilua näytin.

Näin minä hyttysen: "Hyttynen kuule,
puhalla huiluuni sielu ja henki!"
"Aurinko paistaa, ei ole aikaa!"
hyrisi hyttynen, hämärän renki;
soi, soi seli hämärän renki,
ja huiluni päivässä kiils.

Kuljin ma maailman markkinateitä,
säveltä kysyin tuolta ja sieltä.
Päätä ne puisti, ja sormin ne haastoi,
eikä ne tainneet kysyjän kieltä,
soi, soi seli kysyjän kieltä,
ja huiluni rumaksi ruostui.

Silloin mä ilmoille itkuni päästin,
kelmeät kasvoni pimeään peitin,
aattelin: nyt minä kuolla tahdon.
Huonon huiluni maahan heitin,
soi, soi seli maahan heitin,
soi, soi seli maahan heitin,
ja silloin helisi huilu.

Humisevan huiluni huulille nostin,
sormet ne sousi ja säveltä toisti
suru suli, virisi virsien tulva,
ihana aurinko sieluuni loisti,
soi, soi seli sieluuni loisti,
ja huiluni ilosta itki.

kaitafilmit on lähetettävä 20.4. mennessä os. Kulttuuripäivien järjestelytoimikunta, Porin kuurojenyhdistys, Tuomarinkatu 16, 28120 Pori 12. Kaikki em. kilpailutyöt on pakattava huolellisesti, työn mukana on oltava suljettu kuori, jossa on tekijän nimi ja osoite. Lähetetyksiin ja kuoriin merkitään niiden saapua numero, joten salanimeä ei tarvita.

Mahdollisiin muutoksiin varauduttava.

Kuurojen Liitto r.y.
kulttuuripäivien järjestelytoimikunta

Kutsu

Kutsumme Kuurojen Liiton jäsenyhdistysten nuortenkerhoja, nuorisokerhoja ja kuulovammaisten koulujen oppilaskuntia ottamaan osaa kuurojen nuorisopäiville Oulussa 19—20.11. 1977.

Päivien ohjelma

19.11. lauantai Oulun kuurojenyhdistyksen huoneisto Koskitie 19
klo 15.00 Päivien avaus, toiminnanjohtaja Liisa Kauppinen
Kuurojen nuorisotyön tämänhetkinen tilanne, Nikolai Stefanoff
Kuurojen nuorisotoimintaa pohjoismaissa, Arja Peltokorpi ja Heli Jouhki
Teatteriseminaari Leksandissa, Kirsti Vuorimies
Nuorisotyön rahoitus ja toimintamahdollisuudet, järjestösihteeri Esko Sänkiniemi
Kuurojen varhaisnuorisotyön asema nyt, nuorisotyö kouluissa

Kulttuuritoiminta

Edustajien mielipiteet esitetyistä.

klo 18.00 Tauko
klo 19.00 Oulun Kuurojen Yhdistyksen 45-vuotisjuhla Ravintola Sinisessä Talossa.

20.11. sunnuntai

klo 10.00 Ehdotus Kuurojen Liiton nuorisotyön organisaatioksi
— Nuorisotyön henkilövalinnat
— Nuorisotyö, tapahtumat liittotasolla 1978
— Nuorisotyö, tapahtumat kerhoissa 1978
— Ehdotuksia, ideoita, mielipiteitä kuurojen nuorisotyön aktivoimiseksi edustajien esittämänä
klo 15.00 Päivien päätös ja yhteenveto

Tervetuloa Ouluun!

Kuurojen Liiton nuorisosaosto

YHDISTYSTOIMINTAA

Keski-Pohjanmaan Kuurot r.y. Vaalikokous marraskuun 12 päivänä klo 15 Mercurius-talossa Isokatu 29.

Esitelmätilaisuus marraskuun 12 päivänä klo 18 samassa paikassa. Tervetuloa.

Pikkujoulujuhla joulukuun 3 päivänä klo 18 Seurakuntatalossa Torikatu 41. Tervetuloa.

Riihimäen Kuurot r.y. Vaalikokous marraskuun 20 päivänä klo 14 Nuorisosalissa Tempeliku 9.

Keski-Suomen Kuurot r.y:n Nuorten kerhon pikkujoulujuhla on marraskuun 26 päivänä klo 19 Kangasvuoren kerholassa Kangasvuorentie 10—12.

Espoon Kuurot r.y. Vaalikokous marraskuun 21 päivänä klo 19 Heikintorin Discossa.

Mikkelin Kuurojenyhdistys r.y. Yhdistyksen ja Mikkelin Kuurot Urheilijat r.y:n yhteinen pikkujoulujuhla on marraskuun 26 päivänä klo 19 yhdistyksen huoneistossa Akkavuorenkatu 5. Tervetuloa läheltä ja kaukaa, tuokaa pieni nimetön paketti pukin konttiin.

Kymenlaakson Kuurojen Yhdistys r.y. Illanvietto marraskuun 12 päivänä klo 18 Inkeröisten Osuuspankin kerhohuoneistossa.

Pikkujoulutilaisuus järjestetään joulukuun 4 päivänä klo 18 Inkeröisissä Osuuspankin kerhohuoneessa. Nimetön paketti mukaan.

Tervetuloa molempiin tilaisuuksiin.

Tampereen Kuurojen Naiskerho. Perinteellinen pikkujoulujuhla joulukuun 10 päivänä klo 19 kuurojenyhdistyksen huoneistossa Laukontori 10 B 2. Vaihteleva ohjelma, mm. riisipuuro kahveineen, joulupukki on luvannut tulla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa, kyllä yhdistykseen mahtuu.

Helsingin Kuurojen Yhdistys r.y. Suomen itsenäisyyden 60-vuotisjuhla joulukuun 6 päivänä omassa huoneistossa Liisankatu 27 A. Ohjelmassa on mm. vesihallintoneuvos Runo Savisaaren juhlapuhe. Kaikki ovat tervetulleita.

Hämeenlinnan Kuurot r.y. Joulujuhla joulukuun 18 päivänä. Ohjelmaa esittävät Markku, Juha-

Rakkaamme

Niilo Jaakko Rannikko

s. 27.4. 1913 Jalasjärvellä
k. 18.8. 1977 Pikonlinnassa

Sylvi (o.s. Kangas)
Reima, Seija, Petri ja Sami
Sirkka, Tero, Pasi ja Tani
Markku
Reijo
Sisko, veli ja muut sukulaiset ja ystävät.

Psalmi 23

Haudattu hiljaisuudessa
Kiitämme osanotosta

KUOROESITYS: Pakollinen esitys

Pauli Salonen

Rakastan Sinua, elämä

Päättyy yö — aamu saa,
uusi päivä kun kirkkaana koittaa.
Sulle oi — kotimaa,
sävel kaunehin tuulessa soittaa.
Rakastan elämää,
joka uutena aamusta aukee.
Rakastan elämää,
joka uupuen illassa raukee.

Rakastan elämää
sille lempeni tahdon mä antaa.
Rakastan elämää,
joka muistojen hetkiä kantaa.

Kirkkahin — päivä ei,
aina parhainta loistetta suone.
Unelman — usein vei,
eikä ystävä lohtua tuone.
Rakastan elämää,
joka kyynelten helmiä hohtaa.
Rakastan elämää,
joka myrskyihin tietäni johtaa.

Jäänyt on — päivän työ,
ilta varjoja tielleni siirtää.
Kaupungin — sydän lyö,
valot laineille siltoja piirtää.
Rakastan elämää,
joka nuoruuden haaveita kantaa.
Rakastan elämää,
joka muistojen hetkiä antaa.

Rakastan elämää,
sille lempeni tahdon mä antaa.
Rakastan elämää,
joka muistojen hetkiä kantaa.

Pakollinen tanhu

Lappakatrilli

Osanottajia: tasainen luku pareja.
Askeleet: kävely-, (laukka-) ja polkka-askeleita.
Alkukuvio: vastakkaisrivit, laukkaote.

a) Vastakkain olevat parit vaihtavat paikkaa ("viikuntieraavat" sivuttain), sivuuttaen vasemmalta, kahdeksan kävely- tai laukka-askelta (1—4), paluu kääntymättä samaa tietä takaisin, kahdeksan kävelytai laukka-askelta (5—8).

b) Pojat menevät vastakkain, alkaen vasemmallajalalla, neljä kävelyaskelta, "näppäävät" toisilleen, ts. lyövät vasemman käden kämmenet vastakkain, ja tekevät täyskäännöksen myötäpäivään viidennellä askeleella, palaavat oman paritoverinsa luo, kolme kävelyaskelta (9—12) sekä pyörähtävät hänen kans-

saan kädet käsissä kaksi kierrosta myötäpäivään, kahdeksan kävelyaskelta (13—16).

Tytöt tanssivat samalla tavalla, mutta aloittavat oikealla jalalla, lyövät oikean käden kämmenet vastakkain, tekevät täyskäännöksen vastapäivään ja pyörivät oman paritoverinsa kanssa vastapäivään (9—16).

c) Pojat menevät, aloittaen vasemmallajalalla, vastassaan olevan tytön luo, sivuuttaen vastaantulevan pojan vasemmalta, neljä polkka-askelta, katsoen tyttöä silmiin (17—20), tekevät täyskäännöksen myötäpäivään ja palaavat oman paritoverinsa luo, sivuuttaen vastaantulevan pojan vasemmalta, kaksi polkka-askelta (23—24).

Tytöt tanssivat samoin, mutta aloittavat oikealla jalalla, sivuuttaen vastaantulevan tytön oikealta, tekevät täyskäännöksen vastapäivään ja pyörähtävät oman paritoverinsa kanssa vastapäivään (17—24).

Tanssitaan joskus myös neliössä.

Piiritoimintaa...

Etelä-Hämeen piirin neuvottelukokous on joulukuun 17 päivänä kello 14 Kuurojen Liiton toimistossa Espoon Kuitinmäessä. Piirin

ni, Jarmo ja muut. Joulupukki, -mieli, -omena, -kahvi, -torttu, -laulu yms., kaikki nämä ovat mukana. Tervetuloa. Nimetön pieni paketti pukin konttiin on toivottavaa. Juhla alkaa klo 14.

Pohjois-Karjalan Kuurot r.y. Pikkujoulujuhla Niinivaaran ala-asteen koulussa Värttilänkadun päässä joulukuun 11 päivänä klo 15.

KIITOS

Keski-Suomen Kuurot r.y. kiittää lämpimästi kaikkia yhdistyksiä ja yhteisöjä, jotka muistivat yhdistystä sen 70-vuotisjuhlan johdosta tervehdyksillä ja lahjoituksin kartuttamalla Toimitalorahastoamme.

K.S. Kuurot r.y:n Nuorten Kerhon 30-vuotisjuhlan johdosta tulleista onnittelusta ja lahjoista samoin kiitos.

PIKKUJOULUJUHLA samana iltana kello 19 Tapiolassa Heikintorin discossa. Jokainen piirin yhdistys esittää jotain. Päätteeksi tanssia. Tervetuloa jokaisesta piirin yhdistyksestä.

Sydämelliset kiitokset kaikille kuuroille ystäville, jotka ystävällisesti muistivat minua merkkipäivänäni.

Solveig Karilas

Lämpimät kiitokset Helsingin Kuurojenyhdistykselle, Suvipirtti-toimikunnalle ja kaikille ystävilleni muistamisesta 60-vuotispäivänäni.

R a f a e l H a m m a r l u n d

Lämpimät kiitokseni ystävällisestä muistamisesta merkkipäivänäni 19. 8. 1977.

L e o T o u r u n e n

Ystävät. Kiitos muistamisesta.

R a u h a H a r j u

Sydämellinen kiitos kaikille herttaisille merkkipäivääni muistaneille sekä Helsingin Kuurojen Yhdistykselle ja Naiskerholle. Kiitos.

L a i n a W a i n o l a

Visuaalinen hyväntekeväisyysilta-
ma
kuulovammaisten lasten hyväksi

Pääsyliput 10,—/hlö, lapset alle
12-v. ilmaiseksi

PORIN KAUPPA-
OPPILAITOKSELLA

lauantaina 26.11. 1977 klo 19.00

**TERVETULOA LÄHELTÄ JA
KAUKAA!**

Järj. Porin Kuurojen Yhdistys r.y.
Porin Kuulovammaisten Lasten
Vanhempainyhdistys

Kuulovammaishuollon integraatioseminaari

Aika: 26. 11. 1977 klo 9.00 — n. 16.00

Paikka: Merihotellin Merikabinetti, Hakaniemen-
ranta 4, Helsinki

Osanottajat: Kuulovammaisten kuntoutus-, huolto-
ja opetusviranomaisia, kulttuurin edustajia, päätök-
sentekijöitä sekä kuulovammaisten edustajia.

Ohjelma:

Klo

9.00 Seminaarin avaus: tiedotuspäällikkö Inkeri
Nurminen, Kuulovammaisalan neuvottelukun-
nan puheenjohtaja

9.15 Vammainen ihminen yhteiskunnan jäsenenä:
pääjoht. Margit Eskman tai os.pääll. Antti-
Veikko Perheentupa, Sosiaalhallitus
Keskustelua

10.30 Mitä integraatio on: koulutussihteeri Risto
Ojala, Kuulonhuoltoliitto ry
Keskustelua

11.30 Lounas

12.30 Kuulovamman vaikutus kommunikaatioon ja
integroitumiseen: dosentti Tapani Jauhiainen,
HYKS
Keskustelua
Neljä pyydettyä kommenttipuheenvuoroa

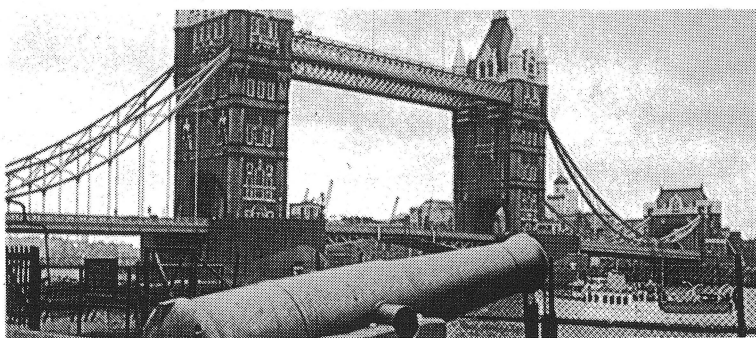
14.30 Kahvi

15.00 Yleiskeskustelua

15.30 Yhteenveto ja seminaarin päättäminen: DI
Michael Tillander, Kuulovammaisalan neuvot-
telukunta

Ilmoittautuminen:

Ilmoittautumiset 19. 11. 77 mennessä os. Kuulovam-
maisalan neuvottelukunta c/o KHL ry, Mäkipellon-
tie 15, 00320 Hki 32, puh. 90-578 244/20. Ilmoittau-
tumisen yhteydessä maksettava osanottomaksu 50,—
KHL:n ps-tilille 63 31-9. Kortin kantaan merkintä:
Integraatioseminaari. Osanottomaksuun sisältyy
lounas ja päiväkahvi sekä seminaarin kirjallinen ra-
portti.

Seuramatka Lontooseen

Kuurojen Liiton toimesta järjestetään ensi vuoden huhti—touko-
kuussa seuramatka Lontooseen, jossa tutustutaan viikon ajan suur-
kaupungin mielenkiintoisiin nähtävyyksiin. Matka lentoiheen ja ho-
tellimajoituksineen tulee maksamaan n. 900—1.300 mk riippuen
hotellitasosta.

Tarkemmat tiedot hinnasta, lähtöajasta yms. ilmoitetaan helmi-
kuun numerossa.

Ennakoilmoittautumiset Kuurojen Liiton toimistoon, os: PL 4,
02211 Espoo 21, puh. 90-882 155.

Pietarsaaren Kuurot r.y. Vaaliko-
kous marraskuun 19 päivänä klo 14
yhdistyksellä.

Helsingin Kuurojen Yhdistys r.y.
Perhejuhla joulukuun 10 päivänä
peruutettu. Mutta loppiaisena 1978
vietetään jäsenten kahvi-istujaisia.
Lapset mukaan limpsalle. Tarkem-
min joulukuun numerossa.

Seinäjoen Kuurojenyhdistys r.y.
Pikkujoulu 10. 12. klo 18 kaupun-
gin pikkuteatterissa. Nevala Vaa-
sasta esittää kaitafilmin Euroopan
matkalta 1977. Lisäksi muuta ohjel-
maa. Tervetuloa.

**Kuurojen Lehteen tarkoi-
tetut kirjoitukset on lähe-
tettävä edellisen kuun 1.
päivään mennessä os: Loke-
ro 62, 13101 Hämeenlinna 10.**